

PORIN KULTTUURITOIMEN saavutettavuuden ja moninaisuuden toimintasuunnitelma

2014 - 2020

Käsitelty Porin kaupungin
kulttuurilautakunnassa 14.5.2014

PORI
KULTTUURI

Porin kulttuuritoimen saavutettavuuden ja moninaisuuden toimintasuunnitelma 2014 – 2020 on laadittu opetus- ja kulttuuriministeriön tuella. Suunnitelman laadintaa on ohjannut ja tukenut kulttuuritoimen saavutettavuuden työryhmä:

Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto / johtaja Päivi Setälä
Kulttuuriasiainkeskus / kulttuurituottaja Emma Susi
Kulttuuritalo Annankatu 6 / työnohjaaja Antti Kaunisto
Porin taidekoulu / opettaja Timo Penttilä
Porin kaupunginkirjasto - Satakunnan maakuntakirjasto / lainauspalvelujohtaja Kaisa Inkeroinen
Pori Sinfonietta / tuotantoassistentti Katri Martens
Porin taidemuseo / museolehtori Mirja Ramstedt-Salonen sekä intendentti Anni Saisto
Satakunnan Museo / museolehtori Carita Tulkki

Julkaisija: Porin kaupungin kulttuuriasiainkeskus 2014

ISBN 978-952-7020-09-8 (pdf)

ISBN 978-952-7020-10-4 (doc)

ISBN 978-952-7020-11-1 (verkkajulkaisu)

Toim.: Emma Susi

Taitto: Tmi Maleevi / Tiina Laakso

I

Johdanto

- 05 Taustat ja aineisto
- 07 Saavutettavuuden ja moninaisuuden käsitteet
- 10 Kulttuuritoimen vastualueet

II

Kulttuuripalveluiden vahvuudet ja kipukohtat

- 13 Ketterä toimija, asiat hoituvat
- 17 Ongelmakohtia selvitysvuonna 2013

III

Kohti saavutettavampia kulttuuripalveluita

- 21 Toimenpiteet 2014 – 2020
- 23 Seuranta

V

Lisälukemisto

IV

Liitteet

- 26 Paljon on jo tehty – Porin kaupungin kulttuuritoimen saavutettavuutta edistäneet toimenpiteet 2008-2013
- 30 Kulttuuritoimen saavutettavuuskartta

Porin kaupungin kulttuuritoimi on toteuttanut useita esteettömyyteen ja saavutettavuuteen pureutuvia hankkeita vuosien varrella. Toiminta on ollut tuoteliasta ja hyvää. Useita ongelmakohtia onkin pystytty parantamaan ja toimintaa kehittämään saavutettavammaksi. Hankkeet, tapahtumat ja eri tuotannot ovat myös herättäneet keskustelua asian tärkeydestä ja toimineet sysäyksenä uudistuksille.

Toiminta ajoittuu usein hankesykleihin. Saavutettavuustyö aktivoituu yksittäisten tuotantojen kohdalla tai erillisen hankerahoituksen turvin. Porin kulttuuritoimi on nähnyt tärkeäksi pitkäjänteisen ja toimintaan sisäänrakennetun työskentelyn saavutettavamman ja moninaisemman kulttuurin edistämiseksi. Näistä lähtökohdista kulttuuriasiainkeskus haki rahoitusta opetus- ja kulttuuriministeriöltä kulttuuritoimen yhteisen saavutettavuussuunnitelman laatimiseksi. Suunnitelman laadinnan tukena toimii Porin kaupungin kulttuuritoimen johtoryhmän nimittämä kulttuurin saavutettavuuden työryhmä, jossa on edustus jokaisesta kulttuuritoimen vastuualueesta. Työryhmän nimittäminen tuli ajankohtaiseksi Kulttuuri saavutettavaksi Satakunnassa hankkeen loputtua vuonna 2012. Pysyvän työryhmän nimittäminen edesauttaa saavutettavuuteen liittyviä asioita yhteisesti koko kulttuuritoimessa.

Suunnitelman työstäminen ei ole ollut yksinkertaista. Vastaavanlaisia kuntasektorin ja koko kulttuuritoimen kattavia suunnitelmia ei ole tullut Suomessa vastaan lainkaan. Muutamia kuntakohtaisia saavutettavuussuunnitelmia on olemassa (mm. Espoo). Kulttuurikentällä isojen laitosten tai yksittäisten pienempien tapahtumien saavutettavuussuunnitelmia on tehty joitakin (mm. Valtion taidemuseon saavutettavuus- ja diversiteettistrategia, Museoviraston saavutettavuussuunnitelma, Tampere Guitar Festivalin saavutettavuussuunnitelma). Vertailukohtia työn laadimiselle ei ole ollut, mikä on tuonut omat haasteensa ja toisaalta vapauden työn rakenteelle. Porin kulttuuritoimi työskentelee aktiivisesti saavutettavuuden eteen. Työryhmän toiveena on, että tämä suunnitelma inspiroi myös muita kaupunkeja tarttumaan haasteeseen ja

laatimaan omanlaisensa työpaperin. Valtakunnallinen Kulttuuria kaikille -palvelu on opastanut ja tukenut suunnitelman laatimista, mikä on ollut äärimmäisen tärkeää työn pilottimaisuuden vuoksi.

Suunnitelma jakaantuu kolmeen osa-alueeseen. Johdannossa esitellään taustoja suunnitelman laatimiselle, käydään läpi suunnitelmaa varten kerätty aineisto sekä muut työtä tukevat lähteet sekä määritellään keskeisimmät käsitteet, joilla operoidaan (saavutettavuus, moninaisuus). Johdannon lopuksi esitellään kulttuuritoimen vastuualueet ja niiden toimipaikat.

Ensimmäisessä varsinaisessa käsittelyluvussa käydään vastuualueittain läpi, mitkä saavutettavuuteen ja moninaisuuteen liittyvät asiat nähdään aineiston perusteella olevan hyvällä mallilla. Tämän jälkeen siirrytään siihen, mitkä asiat tiedetään olevan ongelmakohtia toiminnassa kartoitusvuonna 2013 ja mitä asioita saavutettavuuteen liittyen tulisi tutkia lisää.

Kolmannessa luvussa kiteytetään suunnitelma vuosille 2014 – 2020 kuuteen toimenpiteeseen. Vuosikohtaiset toimenpiteet käsitellään saavutettavuustyöryhmässä vuosittain. Pidemmän aikavälin suunnitelmaa toteutetaan vuosittaisten pienempien toimenpiteiden kautta. Suunnitelma pohjautuu kerättyyn aineistoon siitä, miten eri vastuualueet ovat listanneet niitä toimenpiteitä, jotka 1. vaativat toimintatapojen muutosta, 2. vaativat pieniä resursseja tai 3. vaativat isompia investointeja. Työryhmä valitsi aineiston ja keskustelujen pohjalta kuusi tärkeimmäksi katsomaansa toimenpidettä, joilla kulttuurin saavutettavuutta ja moninaisuutta edistetään Porin kulttuuritoimessa. Lopuksi käydään läpi, miten suunnitelman toteutumista seurataan ja toimenpiteitä arvioidaan kulttuuritoimen eri yksiköissä.

Suunnitelman liitteeksi on laadittu saavutettavuuskartta, josta voi silmäillä, miten saavutettavuuden eri osa-alueet on hoidettu kulttuuritoimen yksiköissä. Toisena liitteenä on selvitys minkälaisia saavutettavuuteen liittyviä tapahtumia, tuotantoja, näyttelyitä ja hankkeita on kulttuuritoimen yksiköissä tehty vuosina 2008 - 2013.

TAUSTAT JA AINEISTO

Kulttuuri on Porissa kunnallinen peruspalvelu, johon kaikilla on oikeus. Kulttuuri edistää hyvinvointia, sivistystä ja elinikäistä oppimista, lisää luovaa osaamista ja innovaatioita sekä tukee alueen elinvoimaisuutta, elinkeinoelämää ja työllisyyttä. Porin kaupungin kulttuuritoimen arvot ovat 1) asiakaslähtöisyys, yhdenvertaisuus ja kestävä kehitys 2) asiantuntijuus ja korkea laatu ja 3) kulttuuriperinnön arvostus, rohkeus ja innovatiivisuus.

Kulttuuritoimeen sisältyvät kirjasto- ja tietopalvelut, museopalvelut ja kulttuurivierailisuuden ylläpito, orkesteri- ja musiikki- palvelut, festivaali- ja tapahtumatuotanto, lasten ja nuorten kulttuuripalvelut, taidekoulutus, taiteilijoiden, opiskelijoiden ja kolmannen sektorin tukeminen sekä taiteen perusopetuksen järjestäminen läpäisyperiaatteella.

Kulttuuritoimen vastuulla on palvelujen tuottaminen ja välittäminen sekä kult-

tuuripääoman tallennus. Kulttuuritoimen piirissä olevat kulttuurilaitokset ovat itsenäisesti toimivia asiantuntijatoimialoja, joilla on oma tuotanto- ja talousvastuu. Kulttuuritoimi on maakunnallisesti verkotunut ja tuottaa valtakunnallisesti ja kansainvälisesti tunnettuja palveluja.

Kulttuuritoimi on myös ketterä ja joustava toimija. Toimintaa on mahdollista räätälöidä asiakkaiden toiveiden mukaan ja erilaisiin tarpeisiin reagoidaan notkeasti. Kulttuuritoimi pyrkii aktiivisesti etsimään moninaisia asiakasryhmiä tyydyttäviä palveluratkaisuja ja ryhmien tarpeisiin on mahdollista mukautua. Toisaalta tiedotetaan, että kaikki tapahtumat eivät voi kiinnostaa kaikkia. Joskus tapahtumapaikaksi ei ole voitu valita esteetöntä paikkaa. Tällöin kuitenkin pyritään hyödyntämään väliaikaisia esteettömyysratkaisuja osallistumismahdollisuuksien lisäämiseksi. Mahdollisista puutteista tiedotetaan etukäteen.

Porin kaupungin kulttuuritoimen vuosisbudjetti on 3 % kaupungin vuoden

2013 kokonaisbudjetista. Euroja / asukas käytetään kulttuuripalvelujen tuottamiseen keskimäärin 136,71 euroa. (30.6.2013) Kulttuuritoimi työllistää vakituisesti 166 henkilöä, määräaikaisesti eri hankkeisiin 34 henkilöä vuodessa ja välillisesti useita kymmeniä kulttuurin ja taiteen ammattilaisia maakunnassa. Kulttuuritoimen vakituisista työntekijöistä maahanmuuttajataustaisia on seitsemän henkilöä.

Suomen perustuslaissa ja YK:n yleismaailmallisessa ihmisoikeusjulistuksessa käsitellään jokaisen ihmisen yhdenvertaista oikeutta osallistua ja päästä osalliseksi kulttuurista ja taiteesta. Suomen maankäyttö- ja rakennuslaissa on useita pykäläitä, jotka koskevat liikkumisesteetöntä rakentamista, alueiden käytön suunnittelua ja esimerkiksi ympäristönhoitoa (Invalidiliitto, esteettömyyteen liittyvää lainsäädäntöä <http://inport2.invalidiliitto.fi/esteettomyys/maaritelma4.html>).

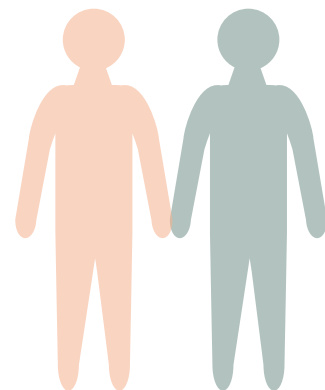
YHDENVERTAISUUS

§ 27 YK:n yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus v. 1948

”Jokaisella on oikeus vapaasti osallistua yhteiskunnan sivistyselämään, nauttia taiteista sekä päästä osalliseksi tieteen edistyksen mukanaan tuomista eduista”

§ 6 Perusoikeudet: yhdenvertaisuus. Suomen perustuslaki 11.6.1999/731

”Ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.”

Saavutettavuussuunnitelman laadinnan eri vaiheissa on konsultoitu valtakunnallista Kulttuuria kaikille -palvelua. Suunnitelman laatimisen aluksi saavutettavuustyöryhmä päätti pyytää palvelun asiantuntijoita pitämään työpajan suunnitelman työstämisen tueksi. Työryhmä ideoi yhdessä palvelun saavutettavuusasiantuntija Aura Linnapuomin ja moninaisuusasiantuntija Petr Potchinchtchikovin kanssa työpajan sisällön ja tavoitteet. Työpajaan osallistui työryhmän lisäksi kulttuuritoimelle tärkeiden sidosryhmien edustajia Satakunnan Monikulttuuriyhdistys ry:stä, Satakunnan ammattikorkeakoulusta, Porin kaupungin vapaa-aikavirastosta, keskushallinnosta sekä kaupunkisuunnittelusta.

Työpajassa kerättiin jokaisesta kulttuuritoimen vastualueesta aineistoa, jota on käytetty tämän suunnitelman laatimisessa. Työpajan ennakkotehtävänä tuli täyttää ”Saavutettavuuden ja moninaisuuden tarkistuslista”, jonka työryhmän jäsenet täyttivät oman vastualueensa osalta. Tarkustuslistan laati ja räätälöi työryhmän tarpeisiin Kulttuuria kaikille -palvelu. Satakunnan Museon ja Porin taidekoulun edustajat eivät

päässeet työpajaan, joten heiltä aineisto kerättiin sähköpostitse ja haastatteluin.

Vuonna 2009 Satakunnan Museon koordinoiman Saavutettava Satakunta -hankkeen aikana laadittiin saavutettavuuskartoitukset Satakunnan Museosta (sisältäen kaikki toimipaikat), Porin taidemuseosta sekä Porin kaupunginkirjastosta. Näitä kartoituksia on käytetty myös tämän suunnitelman aineistona. Kohteen saavutettavuuden kartoittaminen auttaa kulttuuri-kohteen tai -palvelun ylläpitäjää. Kartoitus antaa tietoa kehittämistarpeista, selkeyttää tiedotusta ja antaa pohjan mahdollisten muutosten tekemiselle. Kartoittaminen pohjautuu suosituksiin ja rakennuslainsäädäntöön. Saavutettavuutta kartoitetaan mittaamalla, havainnoimalla ja osittain arvioimalla mm. ympäristön esteettömyyden nykytilanne.

Näiden lisäksi suunnitelman laatimista ovat tukevat useat Porin kaupungin tuottamat selvitykset, ohjelmat ja strategiat sekä valtakunnalliset saavutettavuutta käsittelevät ohjelmat ja raportit.

Tässä saavutettavuus- ja moninaisuussuunnitelmassa keskitytään Porin kulttuuritoimeen. Yhdistyskentän tärkeys ja voima kulttuuritoimen tukena ja resurssina on kiistaton. Järjestökenttä toimii aktiivisesti yhteistyössä kulttuuritoimen kanssa kulttuuripalveluiden tuottamiseksi porilaisille. Kulttuurilautakunta jakaa vuosittain useille porilaisille kulttuuri- ja taidealan yhdistykselle toiminta-avustuksia, vuokratukia ja kohdennettuja apurahoja hankkeisiin, jotka tekevät Porista kulttuurisesti moninaisemman kaupungin. Avustusten ja apurahojen lisäksi 3. sektori tuottaa ostopalveluina esiintyjiä ja toimijoita kaupungin järjestämiin tapahtumiin ja järjestävät yhdessä kulttuuritoimen eri yksiköiden kanssa tapahtumia ja muita tilaisuuksia. Suunnitelmaa kirjoitettaessa oli kuitenkin tehtävä rajauksia. Tästä syystä kolmatta sektoria ei ole saavutettavuuden näkökulmasta tarkemmin kartoitettu. Satakunnan SETA, Porin Vammaisneuvosto sekä Satakunnan monikulttuuriyhdistys tärkeinä edunvalvontajärjestöinä kutsuttiin suunnitelmatyön aluksi pidettyyn työpajaan.

SAAVUTETTAVUUDEN JA MONINAISUUDEN KÄSITTEET

Suunnitelmassa saavutettavuus nähdään laaja-alaisena, jokaista ihmistä koskevana asiana. Hyvä saavutettavuus kertoo erilaisten yleisöjen tarpeiden huomioimisesta ja kohteen tarjonnan (tuotteen tai palvelun) helposta lähestyttävyydestä, ja tarjoaa mahdollisuuden osallistumiseen ja elämyksiin yksilöiden erilaisista ominaisuuksista riippumatta. Saavutettavuus on yhdenvertaisuuden edistämistä. Saatavuus voidaan ymmärtää kulttuuristen tuotteiden ja palveluiden tarjolla olona ja saavutettavuus tosiasiallisina mahdollisuuksina käyttää palveluita sekä nauttia taiteesta ja kulttuurista.

Hyvä saavutettavuus ottaa huomioon kaikkien, myös erityis- ja vähemmistöryhmien tarpeet. Erityisryhmillä tarkoitetaan esimerkiksi toimintarajoitteisia henkilöitä, joiden toimintarajoite vaikeuttaa palveluiden käyttöä. Toimintarajoite voi olla esimerkiksi kuulossa, näössä, liikkumisessa, ymmärtämisessä, keskittymisessä, oppimisessa tai käytöksessä (Kilpelänaho & Petäjäjärvi).

Usein saavutettavuudesta puhuttaessa huomaa puhujan tarkoittavan vain fyysistä esteettömyyttä. Kulttuuripalvelujen saavutettavuutta ja moninaisuutta tarkastellaan tässä suunnitelmassa laajasti palvelujen erilaisten sisältöjen ja toimintojen toteutustapojen kannalta.

Kulttuurin saavutettavuus

Kulttuuritarjonta on saavutettavaa, kun erilaiset yleisöt voivat käyttää sitä ja osallistua siihen mahdollisimman helposti ja esteettömästi. Saavutettavuus merkitsee osallistumisen sekä osallisuuden mahdollisuutta kaikille ihmisille. Kulttuuri-, kieli- ja vammaisvähemmistöjen mahdollisuuksien lisäksi se parantaa myös esimerkiksi ikääntyneiden tai pienten lasten kanssa liikkuvien ihmisten mahdollisuuksia osallistua kulttuuriin.

Saavutettavuus tarkoittaa myös ihmisten yhdenvertaista kohtelua ja syrjimättömyyttä. Ketään ei saa asettaa muita huonompaan asemaan syntyperän, iän, sukupuolen, vammaan tai muun henkilön ominaisuuteen liittyvän syyn takia. Vähemmistö- ja erityisryhmien kohdalla voi olla välttämätöntä turvautua myönteiseen erityiskohteluun, jotta näiden ryhmien tosiasiallinen yhdenvertaisuus toteutuu.

Kulttuurin saavutettavuutta voidaan parantaa poistamalla osallistumisen esteitä. Esteet voivat liittyä aisteihin, tiedotukseen, ymmärtämisen vaikeuteen, asenteisiin, fyysisiin tai taloudellisiin tekijöihin sekä päätöksenteossa oleviin puutteisiin. Hyvän saavutettavuuden edellytyksenä on, että kulttuuripalvelujen tuottajat ja rahoittajat sekä rahoituksesta vastaavat päättäjät ovat tietoisia esteistä ja keinoista niiden poistamiseksi.

Henkinen (viestinnällinen, tiedollinen) saavutettavuus

Saavatko ihmiset vaivattomasti käsityksen tarjonnasta, vaikei heillä olisikaan aiheesta aiempaa tietämystä? Onko viestintä ymmärrettävää ja ymmärtämistä edistävää? Ovatko erilaiset oppimisen tavat otettu huomioon? Saavutettavuutta on kaikki ymmärtämisen helpottaminen. Asenteellisella saavutettavuudella tarkoitetaan muun muassa sitä, että toivotammeko uudet yleisöt tervetulleiksi. Miltä asiakkaasta tuntuu tullessaan tilaan? Entä onko tapahtuman järjestäjillä tilaisuuksia kouluttautua monenlaisten yleisöjen huomioimiseen?

Moninaisuus ja sosiaalinen saavutettavuus

Sosiaalinen saavutettavuus liittyy muun muassa toiminnan sisältöihin ja sen moninaisuuteen. Heijastelevatko kurssit/työpajat, näyttelyt, tapahtumat, esitykset valittujen kohderyhmien kiinnostuksen kohteita? Toiminnassa tulee huomioida

laajasti erilaisten yleisöjen, myös vähemmistöjen, kiinnostuksen kohteita ja elämäkokemuksia. Tarjonnan sisällöissä tulevat esille sosiaaliset, kulttuuriset ja kielemalliset näkökohdat. Monenlaisten ala- ja osakulttuurien edustajat, kasvavat etniset vähemmistöt ja erilaisten yhteiskuntaryhmien edustajat voivat kaivata tarjontaa, joka "tuntuu omalta". Sosiaalinen saavutettavuus liittyy myös innostamiseen ja palautteen huomioimiseen. Palvelun tuottajat tiedostavat kenen ja millaisen identiteetin kautta sisältöjä tehdään ja kenen tulkinta esitetään kokoelmissa, näyttelyissä ja tapahtumissa. Tulkinnat ja yhteiskunnalliset rakenteet ovat kulttuurin tuotteita. Otetaanko esim. erilaisten yleisöjen ja kieli-ryhmien edustajia mukaan sisältöjen suunnitteluun? Sosiaaliseen saavutettavuuteen liittyy myös ystäväkäytännöt ja muut vastaavat tavat, joilla pyritään lisäämään turvallisuuden tunnetta osallistumisessa ja vähentämään yksinäisyyden kokemusta.

Maantieteellinen saavutettavuus

Saatavuuden kysymysten yhteydessä olisi hyvä aina käsitellä myös saavutettavuuden kysymyksiä. Kulttuuritarjonnan saatavuus ja saavutettavuus kulkevat käsi kädessä. Porin kulttuuritoimen yksiköt tarjoavat laajalti kulttuuripalveluja keskustaluon ulkopuolelle, lähiöihin, kyliin ja lähikuntiin. Maakuntakirjasto, aluetaidemuseo, alueorkesteri sekä maakuntamuseo hoitavat lisäksi maakunnallisia ja valtakunnallisia tehtäviä. Kulttuuripalvelujen maantieteellistä saavutettavuutta voidaan parantaa myös tuomalla asukkaat keskuskaupungin kulttuuripalvelujen äärelle.

Taloudellinen saavutettavuus

Taloudellisella saavutettavuudella viitataan pääsymaksukäytäntöihin sekä ilmaistarjontaan (kohteelle ilmainen). Taloudellisesti saavutettavat palvelut sisältävät valikoiman erihintaisia lippuja tai ajankohtia, jolloin pääsymaksu on alennettu tai pääsy on maksuton. Toimintaesteisten

ihmisten avustajilta tai tulkeilta ei peritä pääsymaksua. Lisäpalveluiden, kuten myymälän tai kahvilan, valikoimassa on kohtuuhintaisia tuotteita.

Fyysinen saavutettavuus

Onko rakennetussa ympäristössä huomioitu monenlaisten yleisöjen tarpeet? Saavutettavissa tiloissa on miellyttävää ja turvallista liikkua ja toimia, tasaisia kulkuväyliä, hyvä valaistus, esteettömiä hissejä ja wc-tiloja, kulkemista helpottavia apukeinoja ja mukavia levähdyspaikkoja. Taideteokset, muut esineet ja tekstit on sijoitettu siten, että niitä voi katsella eri korkeuksilta. Katsomoissa/ yleisötiloissa on paikkoja pyörätuoleille ja istuimia on myös näytelytiloissa. Akustiset olosuhteet ovat hyvät. Hätäuloskäynnit on suunniteltu myös toimintarajoitteisille asiakkaille hyvin toimiviksi.

Monenlaisten yleisöjen palveleminen

Saavutettavassa kulttuurikohteessa monenlaisia yleisöjä palvelemaan hyvin. Kaikilla on mahdollisuus osallistua ja saada elämyksiä. Helppo ja esteetön tiedon hankkiminen, liikkuminen, näkeminen, kuuleminen ja vuorovaikutus lisäävät saavutettavuutta. Yksilölliset tavat toimia on huomioitu. Esimerkiksi esitteiden ja opasteiden laatiminen selkokielellä voi hyödyttää kaikkia käyt-

täjiä, ei ainoastaan erityisryhmiä. Opasteiden ulkoasua voi selkeyttää ja niiden värityksessä on muistettava riittävä tummuuskontrasti.

Erityisryhmät pitää huomioida, mutta samalla on hyvä muistaa, että jollekin saattaa olla tärkeää, että ei tulisi luokitelluksi erityisryhmään kuuluvaksi. Design for all –ajatteluun pohjautuvalla suunnittelulla autetaan asiakasta käyttämään palveluita itsenäisesti tavalla, joka antaa hänelle onnistumisen tunteen. Sen sijaan, että tehdään erityisiä ratkaisuja tietyille erityisryhmille, tulisi tehdä ratkaisuja, jotka helpottavat jokaisen asiakkaan osallistumismahdollisuuksia ja tekevät kulttuurielämyksestä nautittavamman.

Erityisen tärkeää esteettömyydessä on henkilökunnan asenne. Jos asiakkaaseen reagoidaan kielteisesti, hänen kulttuuripalveluiden käyttönsä saattaa loppua siihen. Asiakaspalvelussa kannattaa myös huomioida se, että kaikki asiakkaat eivät välttämättä pysty suullisesti tai kirjallisesti kommunikoimaan. Tällöin asiakas saattaa käyttää esimerkiksi kommunikointitauluja, joista hän osoittaa viestiruu-tua ja asiakaspalvelija tulkitsee viestit ääneen. Asiakaspalvelijan on hyvä olla tietoinen näistä korvaavista kommunikointikeinoista, jotta hän uskaltaa kommunikoida näitä käyttävän asiakkaan kanssa.

Asenteesta riippuu usein sekin halutaanko erityispalveluita tarjota. Ennen kaikkea kysymys on ennakkoluulottomuudesta ja oivaltamisesta!

KULTTUURIN SAAVUTETTAVUUS

Asenteet

Toivotammeko uudet yleisöt tervetulleiksi? Onko henkilökunnalla tilaisuuksia kouluttautua monenlaisten yleisöjen huomioimiseen?

Viestinnän saavutettavuus

Tavoittaako tiedotuksemme tehokkaasti uusia kävijäryhmiä? Viestimmekö vaihtoehtoisilla tavoilla?

Hinnoittelun saavutettavuus

Onko pääsymaksuja porrastettu? Onko maksuttomia tapahtumia?

Rakennetun ympäristön saavutettavuus

Onko rakennetussa ympäristössä huomioitu monenlaisten yleisöjen tarpeet?

Saavutettavuus eri aistien avulla

Onko ihmisten erilainen tapa käyttää aistejaan otettu huomioon?

Tiedollinen saavutettavuus

Saavatko ihmiset vaivattomasti käsityksen tarjonnastamme, vaikkei heillä olisikaan aiheesta aiempaa tietämystä? Onko erilaiset oppimisen tavat otettu huomioon?

Moninaisuus

Heijastavatko toimintamme sisällöt laajasti erilaisten yleisöjen, myös vähemmistöjen, kiinnostuksen kohteita ja elämäkokemuksia?

Päätöksenteko ja strateginen työ

Konsultoimmeko mahdollisia uusia kävijäryhmiä? Millainen on organisaatiomme päätöksentekoprosessi? Näkykö sitoutumisemme saavutettavuuden edistämiseen myös kirjallisissa toiminta- ja taloussuunnitelmissamme?

Lähde: Kulttuuria Kaikille –palvelu. Saavutettavuutta kuvaavat symbolit: Tiina Laakso

Moninaisuus

"Kulttuuri on asiana ainoa, jonka parissa voi olla täysin oma itsensä eikä tarvitse mahtua johonkin tiettyyn muottiin."
(lainaus Satakunnan Seta ry:n haastattelusta)

Moninaisuus on käsitteenä monitasoinen. Moninaisuudella tarkoitetaan sitä, että jokaisella ihmisellä on lukemattomia ominaisuuksia. Ominaisuudet, taustat ja ryhmät voivat liittyä esimerkiksi sukupuoleen, seksuaalisuuteen, sosio-ekonomiseen asemaan, ikään, fyysisiin ominaisuuksiin, vammaisuuteen, ulkonäköön, uskoon, kieleen, kulttuurieroihin, etnisiin piirteisiin, poliittisiin näkemyksiin tai erilaisiin ideologioihin ja vakaumuksiin. Moninaisuuden edistämisen pyrkimyksenä on, että ihmisen identiteettiin kuuluvia eroja kunnioitetaan turvallisuudessa ja myönteisessä ilmapiirissä.

Miten kulttuuripalveluissa otetaan moninaisuus huomioon? Kysymykseen voi etsiä vastauksia esimerkiksi pohtimalla kenen tarinaa tuotetuissa palveluissa kerrotaan? Entä mistä vaietaan? Keillä on oikeus olla kulttuurin tekijöitä ja minkälaiset normit ja piilotetut rakenteet määrittävät kulttuuripalveluitamme? Miten rekrytoinnissa huomioidaan moninaisuuden kysymykset? Toisaalta tapahtumia järjestettäessä voidaan miettiä myös tapahtumapaikan luonnetta moninaisuuden huomioimisen näkökulmasta. Myös yhteistyö

eri organisaatioiden ja erityisesti kolmannen sektorin kanssa lisäävät moninaisuuden huomioimista kulttuuripalveluissa. Porin kulttuuritoimi tekee tiivistä yhteistyötä esimerkiksi Satakunnan Monikulttuuriyhdistyksen kanssa.

Porin kaupunki aloitti syksyllä 2013 maahanmuuttajien kotouttamisohjelman päivitystyön. Porissa asui vuoden vaihteessa 2013 – 2014 yhteensä 2169 ulkomaan kansalaista ja eri maita oli edustettuna 98. Vuonna 2011 Porissa asui 1573 ulkomaan kansalaista. Kotouttamisohjelman tausta-aineistoa varten kulttuuritoimi laati marraskuussa 2013 selvityksen siitä, minkälaisia palveluita on suunnattu maahanmuuttajille ja minkälaisia kehitysideoita tulevaisuuden varalle on. Maahanmuuttajat eivät ole homogeeninen ryhmä, joilla olisi yhteneväiset tarpeet ja toiveet palveluiden järjestämiseksi. Kulttuuripalvelut ovat lähtökohtaisesti kaikille avoimia. Palveluja räätälöidään eri kävijäryhmille tarpeen mukaan. Palvelut liittyvät lähinnä erikielisiin opastuksiin (museoissa) sekä erikielisen kirjallisuuden saatavuuteen kirjastoissa. Useimmiten erityisten palvelujen tuottaminen esimerkiksi maahanmuuttajille ei ole relevantti kysymys. Sen sijaan, että tuotetaan erillisiä palveluita, tulisi kulttuuripalveluista ja tapahtumista tehdä sellaisia, jotka ovat ilmapiiriltään ja puitteiltaan kaikille kävijäryhmille avoimia.

Kulttuuriasiainkeskus

Kulttuuritoimen hallintoyksikkö on kulttuuriasiainkeskus, joka vastaa myös taloudesta ja koordinaatiosta. Kulttuuritoiminta johtaa kulttuurilautakunta. Kulttuuriasiainkeskuksen tehtävänä on toimia kulttuuritoimijoiden tukijana, konsulttina ja verkottajana. Keskus koordinoi ja kehittää kulttuuritoimen viestintää ja markkinointiviestintää. Keskus on tapahtumien tuottaja kaupungin strategioiden mukaisesti sekä kuntayhteistyön ja maakunnan kulttuuripalvelujen verkottaja. Kulttuuriasiainkeskuksen tehtäviin kuuluu myös toimia kulttuurin yleisenä palvelupisteenä sekä vastata kulttuurikentän saavutettavuusneuvonnasta.

Kulttuuriasiainkeskukseen kuuluu hallinnollisen toimiston lisäksi Porin Filharmoninen kuoro, Kinokellari-toiminta, Pori Folk -kaupunkifestivaali, Kulttuuritalo Annankatu 6 ja Porin taidekoulu, mukaan lukien Porin videotuki. Kulttuuritalo Annankatu 6 ja Porin taidekoulu käsitellään tässä suunnitelmassa omina kokonaisuuksinaan. Festivaali, elokuvatoiminta sekä filharmoninen kuoro ovat keskuksen omaa tuotantoa, joten niitä käsitellään kulttuuriasiainkeskuksen yhteydessä.

Kulttuuritalo Annankatu 6 eli Annis

Annankatu 6 eli Annis on sosiaalinen kulttuurikeskus, joka on vuodesta 1980 lähtien antanut mahdollisuuden Porin kaupungin nuorille toteuttaa omia taiteellisia visioitaan talon luomassa vapaassa ilmapiirissä. Vuosikymmenten läpi kulttuurikeskus on toiminut taiteen tekemisen laboratoriona ja nuorten henkisenä kotina. Teatteri, musiikki, kuvataiteet, seinämaalaukset, valokuvaus, elokuva, performanssit ja yhteisöllisyys ovat muodostaneet taiteellisesti vapaan ilmapiirin, jonka tehtävänä ei kuitenkaan ole ollut kouluttaa pelkästään taiteilijoita vaan auttaa lapsia ja nuoria löytämään kulttuurista omaa elämäänsä rikastuttavia sisältöjä, taiteen tekemisen kautta.

Talon organisaatio on luonut kokeelliseen ja poikkitaiteelliseen ilmaisuun kannustavan ympäristön, joka ei aseta luovuudelle rajoja. Kaikki ovat olleet tervetulleita ilman rahaa tai kaavakkeita rakentamaan uutta sisältöä talon tarjoamissa puitteissa. Taiteellista johtajaa ei kulttuurikeskuksessa ole koskaan ollut, eikä linjausten asettamista luovuudelle koeta tarkoituksenmukaiseksi. Painopisteet eri taiteenlajien välillä ovat vaihdelleet vuosien mittaan riippuen sen hetkisten tekijöiden aktiivisuudesta. Kulttuuritalo Annankatu 6 on ollut osa Porin kaupungin kulttuuritoimintaa ja hallinnollisesti osa kulttuuriasiainkeskusta vuodesta 2008. Vuosina 1996 – 2007 Annis oli hallinnollisesti Porin kaupungin teknisen palvelukeskuksen (tpk) alaisuudessa.

Porin taidekoulu ja Videotuki

Porin taidekoulussa voivat opiskella 5-19-vuotiaat porilaiset lapset ja nuoret. Koulussa toimii myös aikuisten iltalinja. Opetus noudattaa valtakunnallisen visuaalisten taiteiden laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteita. Käytännössä tämä tarkoittaa, että opetus on suunnitelmallista sekä pitkäjänteistä ja

oppilaat etenevät vuosittain luokka-asteelta toiselle. Taidekoulun yhteydessä toimii Porin videotuki, joka tuottaa videoteknisiä palveluita ensisijaisesti Porin kaupungille ja mahdollisuuksien mukaan muille tarvitsijoille. Palveluita ovat editointi ja siihen liittyvät oheistoiminnot, videotekninen konsultointi sekä videotuotantovälineiden vuokraus.

Porin taidekoulun opetuksen tavoitteena on tutustuttaa oppilaat kuvallisen ilmaisun keinoihin ja antaa heille mahdollisuus taitojensa monipuoliseen harjaanuttamiseen. Koulussa opiskelee noin 300 oppilasta. Koulu on Satakunnan suurin kuvataidekoulu ja maakunnan ainoa lakisäätöistä, laajan oppimäärän mukaista kuvataiteen perusopetusta antava oppilaitos.

Porin kaupunginkirjasto – Satakunnan maakuntakirjasto

Kirjasto on jokaisen kansalaisen tieto- ja kulttuurikeskus, joka tarjoaa perinteistä ja digitaalista aineistoa, yhteisiä tiloja sekä asiantuntemusta ja tietopalvelua. Kirjasto tukee elinikäistä oppimista ja itsensä kehittämistä sekä tarjoaa aineistoa elämyksiin. Kirjaston tuottamat palvelut ovat maksuttomia peruspalveluita. Suomen jokaisessa kunnassa on yleinen kirjasto. Kirjastolain (904/1998) mukaan yleisten kirjastojen kirjasto- ja tietopalvelujen tavoitteena on edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen. Kirjastotoiminnassa tavoitteena on edistää myös virtuaalisten ja vuorovaikutteisten verkkopalvelujen ja niiden sivistyksellisten sisältöjen kehittämistä.

Maakuntakirjastona toimii opetus- ja kulttuuriministeriön määräämän kunnan yleinen kirjasto kunnan suostumuksella. Opetus- ja kulttuuriministeriö myös määrää toiminta-alueen. Yleisistä kirjastoista 19 kaupunginkirjastolle on annettu tehtävä toimia maakuntakirjastona. Maakuntakirjastoina toimivat kirjastot täydentävät muiden yleisten kirjastojen palveluja. Porin kaupunginkirjasto – Satakunnan maakuntakirjasto on toiminut maakuntakirjastona vuodesta 1975 alkaen.

Pääkirjasto

Pääkirjaston tehtävänä on toimia kaupungin keskustan kirjastona, pitää yllä muita kirjastoja laajempia ja monipuolisempia palveluita ja kokoelmia sekä toimia Porin kirjastolaitokseen kuuluvien kirjastojen keskuskirjastona kehittämällä ja koordinoimalla kirjastotoimen osa-alueita sekä tuottamalla keskitettyjä palveluja koko kirjastolaitokselle ja asetuksessa määritellyin osin koko maakunnalle.

Porin taidemuseo

Porin taidemuseo on Maire Gullichsenin aloitteesta vuonna 1981 perustettu nykyaikaisen taiteen museo, joka esittelee kotimaisen ja kan-

sainvälisen taiteen uusimpia virtauksia. Museon hallinnoimat kokoelmat painottuvat modernismiin ja uudempaan taiteeseen. Pedagoginen toiminta palvelee eri-ikäisiä asiakkaita auttaen löytämään lähestymistapoja taiteen ja visuaalisen kulttuurin ilmiöiden käsittelemiseen.

Porin taidemuseo toimii elämyksiä ja tietoa tuottavana taide- ja tiedelaitoksena. Taidemuseo ylläpitää ja kartuttaa kokoelmia sekä niihin liittyviä tietovarantoja. Museo seuraa kulttuurin ilmiöitä, tekee dokumentointi- ja tutkimustyötä sekä esittelee toimintansa tuloksia mm. näyttelyin ja julkaisuin. Museon tietopalveluiden perustan muodostavat kirjaston rinnalla arkistot, joista keskeisimpiä ovat tutkimusarkisto, kuva-arkisto ja media-arkisto.

Vuodesta 1982 Porin taidemuseo on toiminut Satakunnan alue-
taidemuseona vastaten omalta osaltaan maakunnallisen taiteen dokumentointityöstä.

Porin galleria on Porin taidemuseon käytössä oleva galleria-tila, joka sijaitsee taidemuseon välittömässä läheisyydessä. Galleria esittelee ajankohtaista kotimaista ja satakuntalaista taidetta kansainvälistä näkökulmaa unohtamatta.

Porin lastenkulttuurikeskus – Satakunnan lastenkulttuuriverkosto

Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto tukee lasten ja nuorten kulttuurisia oikeuksia, tuottaa ja välittää kulttuuripääomaa ja parantaa monipuolisten ja laadukkaiden kulttuuripalveluiden saavutettavuutta. Toiminta rakentuu lasten ja nuorten ääntä ja tarpeita kuunnellen.

Porin lastenkulttuurikeskus tekee merkittävää ennaltaehkäisevää työtä lasten ja nuorten parissa. Lastenkulttuurikeskus luo ja kehittää uudenlaisia lähestymistapoja kulttuurityöhön ja tukee ympäröivän sosiaalisen yhteisön ja kaikkien lasten ja nuorten parissa työskentelevien laaja-alaista yhteistyötä. Toiminnan pääpaino ohjaa jäsenyys valtakunnallisessa Taikalamppu-verkostossa ja sen kautta saadut tehtävät.

Satakunnan Museo

Satakunnan Museo on opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämä maakuntamuseo, jonka toiminta-alue on Satakunnan maakunta. Satakunnan Museon ja sen yksikköjen Rakennuskulttuuritalo Toivon ja Korsmanin pihan, Luontotalo Arkin sekä Rosenlew-museon toiminnan tarkoituksena on Porin ja koko Satakunnan kulttuuriperinnön sekä kulttuuri- ja luonnonympäristöjen kartoittaminen, tutkiminen ja esitteleminen elämyksiä ja tietoa jakamalla, hallittu irtaimen kulttuuriperinnön ja luonnonnäytteiden kerääminen, tallentaminen ja hoitaminen sekä kulttuuriympäristöjen suojeleminen ja hoito.

Satakunnan Museon tehtävänä on kerätä, tallentaa, hoitaa, tutkia ja asettaa esille oman toiminta-alueensa aineellista ja henkistä kulttuuriperintöä ja luonnonperintöä sekä dokumentoida ja tutkia alueen kulttuuriympäristöjä. Museo saattaa kokoelma- ja tietoineistonsa yleisön ja tutkijoiden käyttöön sekä toimii oman alansa antikvaarisena asiantuntijana. Museo vastaa kulttuuriympäristön hoidon ja suojeleminen asiantuntija- ja viranomaistehtävistä Museoviraston kanssa laaditun sopimuksen mukaan.

Maakuntamuseona museo edistää ja kehittää museotoimintaa toiminta-alueellaan sekä antaa asiantuntija-apua muille museoille. Elämyksiä ja tietoa jakaakseen museo harjoittaa omaan toimialaansa liittyvää näyttelytoimintaa, kulttuuriperintöopetusta ja julkaisutoimintaa sekä yleisötapahtumien järjestämistä.

Pori Sinfonietta

Pori Sinfonietta palvelee koko Satakunnan väestöä alueen ainoana ammattisinfoniaorkesterina. Toiminnan perustana on oma konserttitoiminta, jota kehitetään jatkuvasti. Kaupunginorkesterina Pori Sinfoniettan tehtävänä on lisätä asukkaiden perusviihtyvyyttä ja osaltaan nostaa sekä tehdä tunnetuksi Porin kaupungin kulttuurielämän profilia. Orkesteri instituutiona on alueellisesti merkittävä voimavara ja kehitystekijä ja se tekee aktiivisesti alueellista, valtakunnallista ja kansainvälistä yhteistyötä musiikki-, kulttuuri- ja muiden toimijoiden kanssa.

Pori Sinfoniettan tehtävänä on järjestää teatteri- ja orkesterilain ja -asetuksen mukaista orkesteritoimintaa ja toimia alueorkesterina. Säännöllisen omien konserttien ja konserttielämysten tuottamisen lisäksi toimintaan kuuluvat myös tilausesiintymiset sekä alueellinen, valtakunnallinen ja kansainvälinen yhteistyö eri kulttuurilaitosten, musiikkijärjestöjen sekä toisten orkesterien kanssa ammattisoittajista koostuvana sinfoniaorkesterina. Orkesteri osallistuu omalta osaltaan taidekasvatukseen klassisen ja nykymusiikin tuntemusta lisäämällä.

Kulttuuripalveluiden vahvuudet ja kipukohdat

KETTERÄ TOIMIJA, ASIAT HOITUVAT

Kulttuuriasiainkeskus

Kulttuuriasiainkeskuksessa on vuoden 2011 syksyllä nimetty henkilö, jonka työnkuvaan kuuluu kulttuurin saavutettavuuden edistäminen koko Porin kulttuuritoimessa. Käytännössä tämä tarkoittaa saavutettavuusneuvonnan antamista niille tahoille, jotka apua tarvitsevat, saavutettavuustyöhön liittyvää hankeneuvontaa ja hallintoa sekä kulttuuriasiainkeskuksen saavutettavuussivuston ylläpitoa. Lisäksi vastuuhenkilö edustaa kulttuuritoimea useissa saavutettavuutta ja moninaisuutta edistävissä työryhmissä kaupunkiorganisaatiossa (kuten maahanmuuton strategiatyöryhmä, kaupungin kotouttamisohjelman päivityksestä vastaava työryhmä, Terve kunta -verkosto, yläasteikäisten Tiäksää ja Kaistiät -passien työryhmä, vähävaraisten lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien tukemisen työryhmä). Vastuuhenkilö toimii sekä sihteerinä että koollekutsujana kulttuuritoimen saavutettavuustyöryhmälle. Työryhmän on nimenyt kulttuuritoimen johtoryhmä ja siinä on edustus jokaisesta vastuualueesta.

Viestintä

Kulttuuriasiainkeskus ylläpitää ja koordinoi myös kulttuuritoimen yhteistä viestintätyöryhmää. Työryhmä on toiminut vuodesta 2011 lähtien ja sen koolle kutsujana on kulttuurikoordinaattori. Viestintätyöryhmä toimii kulttuurijohtajan sekä kulttuuritoimen johtoryhmän alaisuudessa. Viestintätyöryhmän toimintaperiaatteena on tehdä tiivistä yhteistyötä kulttuuritoimen johtoryhmän kanssa. Viestintätyöryhmän perustehtäviä ovat muun muassa kulttuuritoimen yhteismarkkinoinnin toteuttaminen, valtakunnallisten mediaseurantatietojen kerääminen ja kulttuuritoimen verkkosivuston uutisnostojen päivittäminen. Nykytilanteessa kulttuuritoimen tapahtumien ja palveluiden saavutettavuuden osalta viestintätyöryhmä pyrkii tiedottamisessa mahdollisimman laaja-alaiseen ja

läpäisevään tiedonvälitykseen. Mediatiedotteiden lisäksi tiedottamisessa painotetaan verkkotiedottamista kulttuuritoimen omilla kotisivuilla sekä Porin Seudun Matkailu Maisa Oy:n ylläpitämällä tapahtumakalenteri-sivustolla. Tulevaisuudessa viestintätyöryhmä huomioi saavutettavuuskulman toiminnassaan Saavutettavuus- ja moninaisuussuunnitelman tavoitteiden sekä kulttuuritoimen johtoryhmän ohjeistuksen mukaisesti.

Seniorityö

Ikääntyvän väestöpohjan luoman haasteen myötä kulttuuritoimi on pyrkinyt aktiivisesti kehittämään ja edistämään senioreille suunnattujen kulttuuripalvelujen saatavuutta. Kulttuuritoimen ja perusturvan yksitoistajäsenisessä seniorityöryhmässä ovat edustettuna kulttuurilaitokset, vanhustyö, vapaaehtoistoiminta, evankelisluterilainen seurakunta sekä kolmas sektori. Työryhmän tavoitteisiin kuuluu myös yhteistyöprojektien toteuttaminen erilaisten yhdistysten ja järjestöjen kanssa. Lisäksi maakunnallinen verkottuminen on osa työryhmän toimintastrategiaa.

Porin kaupungin kulttuuritoimen ja perusturvan seniorityöryhmä on perustettu syksyllä 2006. Seniorityöryhmä järjestää vuosittain maaliskuussa Porin kaupungin kulttuuritoimen ja perusturvan sekä Porin evankelisluterilaisen seurakuntayhtymän toimipaikoissa Seniorien kulttuuriviikko -tapahtuman. Työryhmä järjestää vuosittain ohjelmaa myös lokakuussa Valtakunnallisella vanhustenviikolla. Tapahtumaviikkojen aikana varttuneelle välle on tarjolla useita ilmaistapahtumia kuten viriketoimintaa, luentoja, musiikkia ja taideteos- ja näyttelyesittelyjä.

Lisäksi seniorityöryhmän toimintaan kuuluu Kulttuuriboksi-palvelun ylläpito ja kehittäminen. Kulttuuriboksista on neljä versiota; kevät-, kesä-, syys-

sekä talviteemalla toteutettuna. Kulttuuriboksit sisältävät muun muassa valokuvia, taidetta, kirjoja ja musiikkia, jotka on kerätty Satakunnan Museon, Porin taidemuseon, Pori Sinfoniettan, Porin kaupunginkirjaston sekä kulttuuriasiainkeskuksen kokoelmista. Palvelu on tarkoitettu pääasiassa senioreiden ja ikäihmisten virike-toiminnasta vastaaville ohjaajille ja ryhmänvetäjille. Kulttuuriboksi tarjoaa sisältönsä puolesta yhdessäolon ja tekemisen virikkeitä esimerkiksi vanhainkodeissa, päiväkeskuksissa, sairaaloissa ja kerhotaloissa kokoontuville toimintaryhmille. Kulttuuriboksia voi lainata kulttuuriasiainkeskuksesta.

Kulttuuriasiainkeskus on järjestänyt vuosien 2011 – 2012 aikana laajan saavutettavuuteen ja esteettömyyteen keskittyvän koulutusjakson Satakunnan taide- ja kulttuurialan ammattilaisille, asiantuntijoille, kehittäjäorganisaatioille ja yhdistyksille. Koulutukset toteutettiin opetus- ja kulttuuriministerin rahoituksella (hanke: Kulttuuri saavutettavaksi Satakunnassa). Koulutukset käsittelevät saavutettavuutta laajasti eri tulokulmista: näkö- ja kuulovammaisten sekä kehitysvammaisten kulttuuripalveluiden saavutettavuus, esteettömyys kulttuurikohteissa, maahanmuuttajat ja saavutettavuustyö, hinnoittelun saavutettavuus, sosiaalinen saavutettavuus (etsivä kulttuurityö), selkokielen tiedotus ja kuvailutulkkaus.

Kulttuuriasiainkeskus on lähtenyt systemaattisesti ja rohkeasti vie-mään eteenpäin saavutettavuuteen liittyviä asioita. Tämä näkyy paitsi aktiivisessa hanketoiminnassa, myös hyvissä valtakunnallisissa verkostoissa, työntekijöiden kohteluna ja johtamisasenteessa. Työyhteisö on sitoutunut saavutettavuustyöhön omalta osaltaan ja ymmärtää siihen laitettavat taloudelliset ja ajalliset työresurssit. Tällä hetkellä Porin kaupungin kulttuuriasiainkeskus on ainoa asiantuntijataho Satakunnassa, joka tarjoaa saavutettavuusneuvontaa kulttuuri- ja taidealalla työskenteleville yksittäisille ammattilaisille ja organisaatioille. Henkilökunnalla on yhdenvertaiset mahdollisuudet työssä kehittymiseen (mm. kouluttautumisen kautta). Kaikkien työyhteisön jäsenten näkemyksiä kuunnellaan ja arvostetaan.

Pori Folk -kaupunkifestivaali

Pori Folk on kulttuuriasiainkeskuksen rahoittama ja tuottama kansanmusiikkiin painottuva elokuinen kaupunkifestivaali. Festivaalin markkinointia kohdistetaan erityisesti porilaisille ja Porin seudulla asuville. Festivaalia on järjestetty jo vuodesta 2000, ensin neljäpäiväisenä, nykyään kolmepäiväisenä. Pori Folk on suurin yksittäinen tapahtuma, jonka kulttuuriasiainkeskus yhteistyökumppaneineen tuottaa. Yhteistyökumppaneita ja sidosryhmiä festivaalilla on kymmeniä. Toimijoita on julkiselta sektorilta, 3. sektorilta sekä yritysmaailmasta. Lisäksi festivaali työllistää suoraan tai välillisesti useita alueen taiteilijoita.

Vuodesta 2012 lähtien Pori Folk -kaupunkifestivaali on lähtenyt tekemään työtä saavutettavamman festivaalin eteen. Festivaalilla on saavutettavuussivusto. Kaikista tapahtumapaikoista on lyhyet saavutettavuustiedot ja ohjelma on luettavissa selkokie-

llä, englannin sekä ruotsin lisäksi. Festivaalille on etsitty vaihto-etoisia asiakaspalvelutapoja. Esimerkiksi paikallaan olevan infopisteen tilalle ideoitiin vuonna 2013 pyörällä kulkeva infopiste, ”Infomanni”, joka liikkui sujuvasti siellä missä ihmisetkin jakaen tietoa festivaalin sisällöistä ja ohjelmasta. Festivaalin visuaalista ilmettä on selkeytetty, ohjelmavihosta tehty yksinkertaisempi ja konserttipaikkakohtaisia opasteita lisätty ja parannettu. Festivaalin konserttien lipunhinnat ovat edulliset ja kaikki kävijäryhmät (lapset, lapsiperheet, nuoret, aikuiset, vanhukset) on otettu huomioon ohjelmaa suunniteltaessa. Useimmat tapahtumista ovat maksuttomia. Festivaalin käyttöön on hankittu myös kuulosuojaimia lapsille (vapaasti lainattavissa) sekä konserttipaikkojen wc-tiloihin korokkeita ja pottia lapsille ja vauvan vaipanvaihtoon tarkoitettu pöytä. Vuonna 2012 festivaalin kaksi päätapahtumapaikkaa, Kulttuuritehdas Kehräämö sekä Korsmanin piha, kuvailutulkattiin. Sekä äänitiedostot että sanakartat olivat ladattavissa festivaalin kotisivuilla. Festivaalista on tehty myös tutkimus, jossa tarkasteltiin festivaalin saavutettavuutta ja esteettömyyttä vuonna 2012.

Kinokellari elokuvatoiminta

Kinokellari on kulttuuriasiainkeskuksen järjestämä ja tuottama elokuvatoimintaa. Kinokellari on järjestänyt laatumatineasarjoja jo vuodesta 1978. Esitykset ovat Porin Promenadikeskuksessa Finnkinon saleissa. Kinokellarin Promenadikeskuksen näytöksiin liput maksavat 4 euroa. Nuorisopasseilla (Tiäksää ja Kaistiät) pääsee kerran lukuvuoden aikana maksutta sisään. Lastenelokuvia järjestetään lähionäytöksiin muun muassa Reposaaressa, Lattomerellä, Lyttylässä, Kyläsaressa sekä Ahlaisissa. Lastenelokuviin on vapaa pääsy. Elokuvanäytöksiä järjestetään maksutta myös kohdennetusti vanhainkodeissa, palvelutaloissa sekä erityisryhmien toimintakeskuksissa. Maksuttomia lähionäytöksiä järjestetään myös aikuisille muutaman kerran vuodessa.

Porin Filharmoninen kuoro

Porin Filharmonisen kuoron ylläpidosta vastaa Porin kaupungin kulttuuritoimi. Porin Filharmoninen kuoro on sekakuoro, joka perustettiin vuonna 1995 porilaisen kuoromusiikin yhteistyönäytöksi. Kokoonpanoon kuuluu 76 laulajaa. Porin Filharmoniseen kuoroon otetaan jatkuvasti uusia laulajia. Uusille laulajille kuoronjohtaja pitää äänenkuuntelun, varsinaista koelaulua ei ole. Kuorotoiminta soveltuu kaikille musiikin harrastajille, jotka ovat kiinnostuneita yhdessä laulamisesta. Kuoro on tarjonnut kuulijoilleen suuria kuoro-orkesteriteoksia nimekkäiden kapellimestareiden ja solistien kanssa. Yhteistyötä kuoro on tehnyt mm. Pori Sinfonietan, Porin Ooppera ry:n, Vaasan kaupunginorkesterin, Pori Organfestivaalin sekä Porin Seurakuntayhtymän kanssa.

Kulttuuritalo Annankatu 6 eli Annis

Kulttuuritalo Annankatu 6 on kaikille avoin toimintaympäristö, jossa hierarkiaa ei tunneta ja moninaisuutta arvostetaan. Ketään ei luokitella tai käännytetä ovelta pois. Toiminnan avoimuus ja

käyttäjäkunnan laajuus takaavat talon käyttäjille ja asiakkaille turvallisen ja vapaan alustan toteuttaa itseään ja testata ajatuksiaan. Anniksen toiminta perustuu laajaan yhteistyöverkostoon. Omia tapahtumia voi toteuttaa talossa vapaasti ja talon omissa tuotannoissa yhteistyötä tehdään laajalti yli toimiala- ja toimija-sektorien. Erityisesti kolmannen sektorin toimijat ovat kiinteässä suhteessa Anniksen toimintoihin. Kuka tahansa voi varata talon tiloja käyttöönsä maksutta erilaisiin tapahtumiin. Anniksella järjestettävät tapahtumat ovat joko täysin maksuttomia tai hyvin edullisia. Tapahtumasta riippuen lippujen hinnat ovat 2 – 10 euroa.

Porin taidekoulu ja Videotuki

Taidekoulun oppilashinnat ovat edulliset. Lukukausimaksu on varhaisiän opinnoissa 40 euroa, perusopinnoissa 55 euroa ja työpajaopetuksessa 65 euroa. Materiaalit sisältyvät lukukausimaksuun. Taidekoulussa on avoin ja moninaisuutta arvostava ilmapiiri. Oppilaat ja opettajat keskustelevat avoimesti keskenään erilaisista asioista. Erilaisuus on koulussa arkipäivää. Porin Videotuki toimii samoissa tiloissa Porin taidekoulun kanssa aivan Porin keskustassa. Vuonna 1988 perustettu Porin kaupungin ylläpitämä Porin videopaja muuttui Porin Videotueksi 1.1.2008 alkaen. Porin Videotuen tarkoitus on auttaa asiakkaitaan erilaisissa videotekniikkaan liittyvissä tilanteissa. Videotuen keskeisin asiakasryhmä ovat koulut ja oppilaitokset, mutta käytännössä kuka tahansa voi olla Videotuen asiakas. Asiakkuutta ei ole rajoitettu esimerkiksi minkään yhdistyksen jäsenyydestä riippuvaksi.

Porin kaupunginkirjasto – Satakunnan maakuntakirjasto

Porin kaupungin pääkirjastosta on tehty saavutettavuussuunnitelma vuonna 2009. Kirjasto on pääasiassa esteetön. Pääkirjaston aukioloajat ovat myös melko laajat. Sunnuntaisin kirjasto on kiinni. Pääkirjaston lisäksi porilaisia palvelee seitsemän lähikirjastoa ja kirjastoauto. Lähikirjastojen esteettömyys vaihtelee. Sampola on sisäänkäynnin osalta esteetön. Erillistä inva-

wc:tä ei ole, eikä asiakasvessoissa ole tukiä, minkä avulla voi ponnistaa ylös.

Käppärässä pyörätuolilla pääsee kirjastoon hissillä. Esteettömyyttä tosin hankaloittaa painavat välitiet, joita ei voi avata painonapilla. Pihlavan kirjasto on esteetön kirjasto. Kirjastossa ei ole portaita ollenkaan, ulko-ovet ovat leveät ja kirjastoon pääsee vaivattomasti sekä pyörätuolilla että lastenvaunujen kanssa. Miesten wc on suunniteltu esteettömäksi. Laina-/palautustiski on matala, joka lisää sen esteettömyyttä. Myös Reposaaressa lähikirjastossa on tehty luiska liikuntarajoitteisille sekä esteetön wc.

Kirjastoauto mahdollistaa kirjastopalvelut vielä laajemmalle alueelle. Kirjastoautoa ajetaan Porissa kahdessa vuorossa. Kirjastoauto sekä lähikirjastot parantavat huomattavasti kirjastopalveluiden saavutettavuutta. Kirjastoautot kiertävät myös päiväkodeissa ja kouluilla sekä hoitavat kotipalvelua. Kotipalvelu on tarkoitettu asiakkaille, jotka eivät voi itse käydä kirjastossa liikuntavamman, sairauden, vanhuuden tai muun syyn takia. Kotipalvelussa lainat tuodaan perille ja haetaan asiakkaan kotoa. Käytettävissä on koko kirjaston kokoelma. Kotipalvelu on maksutonta. Kotipalveluasiakkaaksi voi ilmoittautua ottamalla yhteyttä kirjastoon.

Satakunnan alueen kirjastot tekevät tiivistä yhteistyötä. Satakunnan kirjastot kuuluvat yhteisjärjestelmään nimeltä Satakirjastot. Satakirjastot aloitti toimintansa joulukuussa 2009 ja laajeni helmikuussa 2011 koko Satakunnan kattavaksi. Satakirjastot on ensimmäinen koko maakunnan kattava yhteisjärjestelmä. Jäsenkirjastoja on järjestelmässä 21. Saavutettavuuden kannalta tämä tarkoittaa sitä, että aineisto liikkuu tehokkaasti koko Satakunnassa. Esimerkiksi kirja, joka ei ole sillä hetkellä lainattavissa Porista, saattaa löytyä jostain toisesta Satakunnan alueen kirjastosta. Aineisto on haettavissa yhteisestä aineistorekisteristä. Yhden euron varausmaksulla voi tilata haluamansa niteen mihin tahansa Satakunnan alueen kirjastoon ja kaiken

Satakunnan alueella lainatun aineiston voi palauttaa mihin tahansa Satakunnan alueen kirjastoon ilmaiseksi.

Pääkirjastosta löytyy materiaalia useilla eri kielillä. Eniten vieraskielistä kirjallisuutta löytyy ruotsin, englannin, venäjän ja viron kielillä. Porin pääkirjastolla on myös erittäin laaja unkarinkielinen kokoelma. Helsingistä tilataan jatkuvasti siirtokokoelmaa harvinaisemmilla kielillä. Asiakas saa myös kaukolainattua haluamansa kielistä aineistoa viiden euron kaukolainamaksulla.

Kirjastossa on myös selkokielisen ja isotekstisen kirjallisuuden kokoelma. Kirjastosta voi lainata äänikirjoja. Pistekirjoituksella laadittua kirjallisuutta kirjaston kokoelmista ei löydy. Näkövammaisia asiakkaita palvelee kattavasti valtakunnallinen Helsingissä sijaitseva Celia-kirjasto. Celia tarjoaa kauno- ja tietokirjallisuutta ja oppikirjoja ääni-, piste- ja elektronisina kirjoina kaikille, joille tavallisen painetun kirjan lukeminen on vaikeaa. Celian kauno- ja tietokirjojen lainaaminen on pääsääntöisesti maksutonta. Celia on valtion erikoiskirjasto, joka tuottaa ja välittää kirjallisuutta saavutettavassa muodossa. Vuosittain Celia tuottaa noin 2000 uutta kirjaa ääni-, piste- tai elektroniseksi kirjaksi. Celian asiakkaat tekevät sopimuksen kirjaston kanssa ja saavat aineiston Celian kautta suoraan kotiinsa. www.celia.fi

Kirjaston peruspalveluiden lisäksi pääkirjaston aulassa on näyttelytila. Näyttelytila on paikallisten yhdistysten ja muiden toimijoiden vuokrattavissa 50 euron hintaan. Näyttelytilaa ei vuokrata yrityksille, eikä myöskään taitelija voi pitää siellä myyntinäyttelyä. Pääasiassa tilassa pidetyt näyttelyt ovat olleet yhdistystoiminnan esittelyä. Aulassa oleva näyttelytila tavoittaa runsaasti kävijöitä.

Satakunnan Museo

Satakunnan Museon kaikissa toimipaikoissa henkilöstö on sitoutunut saavutettavuuden ja moninaisuuden huomiointiin. Henkilökuntaa on koulutettu kohtaamaan erilaiset asiakasryhmät ja yhteistyötä tehdään paljon ja laajalti eri-

tyisryhmien kanssa. Museon henkilökunta on tietoinen organisaation tarjoamista esteettömistä palveluista. Koko henkilökunnalla on yhdenvertaiset mahdollisuudet työssä kehittymiseen ja jokaisen mielipidettä pyritään sisältöjä tuottaessa kuulemaan. Museolla on myös nimetty vastuuhenkilö saavutettavuuteen liittyen.

Viestinnässä pyritään saavutettavuuteen. Museo käyttää useita erilaisia tiedotusväyliä sekä näyttely- ja tapahtumakohtaisesti tiedotetaan myös suoraan erityis- ja vähemmistöryhmille. Museon verkkosivuilla kerrotaan esteettömyydestä symbolein ja tekstien avulla. Museon verkkosivut ovat osittain esteettömät. Opastuksissa käytetään selkeää suomenkieltä. Satakunnan Museon kotisivuilla on luettavissa sanakartat museon eri toimipisteiden pohjakartasta.

Museon eri toimipisteistä on tehty saavutettavuuskartoitus vuonna 2009. Satakunnan Museon eri toimipaikat ovat pääosin esteettömiä. Pyörätuolilla liikkuville asiakkaille pyritään tekemään tilaa esim. luentotiloissa. Lisäksi kaikkiin museon yleisötiloihin on mahdollista tulla tutustumaan etukäteen. Lainattavia apuvälineitä museolla on käytössä jonkin verran. Satakunnan Museossa on lisäksi seisomakorke ja käsinojallisia ja käsinojattomia tuoleja.

Porin taidemuseo

Porin taidemuseosta on tehty saavutettavuuskartoitus vuonna 2009. Taidemuseolla on tehty tämän jälkeen monia esteettömyyttä parantavia toimenpiteitä, joten kartoitus olisi hyvä päivittää. Taidemuseo on pääosin esteetön. Näyttelytilat ovat yhdessä tasossa, pyörätuolilla liikkuminen on mahdollista ja sisäänkäynti on esteetön. Taidemuseossa on esteetön WC, jonka yhteydessä on myös lastenhoitopaikka. Taidemuseon työpajatilaan ja luentosaliin, taidemuseon toiseen kerrokseen, on kulku myös hissillä.

Taidemuseon toimintasuunnitelmaan on kirjattu saavutettavuuden ja esteettömyyden edistäminen ja tätä työtä myös seurataan vuosittain. Esimerkiksi taidemuseon vuosikertomuksessa kirjaan vuosittain asiaan liittyviä huomioita ja tehtyjä parannuksia.

Porin taidemuseon kotisivuilla on saavutettavuustiedot symbolein ja museon saavutettavuussivustolle on linkki etusivulta. Taidemuseon kotisivut ovat kaksikieliset (su-engl.). Museon moninaiset tietosisällöt on pyritty järjestämään siten, että ne jäsenyvät käyttäjälisöille paremmin.

Porin taidemuseossa tehdään yleisöyhteistyötä mm. museon tietovarantoja hyödyntämällä. Sisällöllistä saavutettavuutta edistetään sekä kaikille yleisöille avoimilla opastuksilla, työpajoilla ja luentosarjoilla että eri kohderyhmille räätälöidyillä sisällöillä. Toiminta rohkaisee yleisöjä tutkimaan taidetta ja löytämään taiteeseen sisältyviä merkityksiä. Keskiiviikkoiltaisin kello 18-20 tai-

demuseoon on vapaa pääsy. Osa opastuksista, työpajoista ja tapahtuma- ja teemapäivistä ovat yleisölle maksuttomia. Ison näyttelyhallin yhteydessä sijaitseva PEDApiste on esteetön ja kaikille yleisöille avoin työskentelytila.

Porin lastenkulttuurikeskus – Satakunnan lastenkulttuuriverkosto

Porin lastenkulttuurikeskus – Satakunnan lastenkulttuuriverkosto on toimija, jolle kulttuurin saavutettavuus ja moninaisuuden huomioon ottaminen kaikessa toiminnassa on oleellisen tärkeää. Lastenkulttuurikeskuksen kohderymänä ovat lapset ja nuoret sekä heidän vanhempansa. Toiminnan suunnittelussa otetaan huomioon monenlaiset ja monista eri lähtökohdista tulevat lapset, nuoret ja perheet. Yhteistyötä tehdään laajalti eri sidosryhmien kanssa. Tärkeitä sidosryhmiä ovat mm koulut, päiväkodit ja erityisryhmät (esim. näkövammaiset lapset perheineen, päiväkotien erityisryhmät ja psykososiaalisten palveluiden piirissä olevat ryhmät).

Keskuksen toiminta on erilaisten rahoitusten ja avustusten avulla pystytty pitämään hyvin edullisena, useat tapahtumat ovat osallistujille maksuttomia. Maksullisiin työpajoihin voi heikossa taloudellisessa tilanteessa olevat perheet anoa vapaaoppilaspaikkoja. Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto toimii koko maakunnan alueella. Toiminta Porissa ei ole keskittynyt vain keskustan alueelle vaan tapahtumia ja työpajoja viedään myös lähiöihin ja maaseudulle.

Pori Sinfonietta

Pori Sinfonietta harjoittelee ja esiintyy Porin Promenadialissa. Sinfonietta on salin päävuokralainen. Konserttialissa on muutamia pyörätuolipaikkoja ja avustajat pääsevät maksutta konsertteihin. Pori Sinfoniettan soittajat vierailevat myös päiväkodeissa, kouluilla ja vanhainkodeissa. Vierailujen kautta Sinfonietta tekee merkittävää taidekasvatuksellista työtä toiminta-alueellaan. Myös yleisötyöhön panostetaan esimerkiksi järjestämällä taiteilijaesityksiä sekä keskustelutilaisuuksia ennen konserttien alkua. Lisäksi Porin koululaisryhmillä ja taiteen perusopetuksen musiikinopiskelijoilla on vapaa pääsy konsertteihin.

Pori Sinfonietalla on käytössä porrastetut lipunhinnat. Jokaista konserttia edeltää päiväsaikaan pidettävät kenraaliharjoitukset, joita voi tulla seuraamaan maksutta. Kenraaliharjoitusten kohderymänä ovat erityisesti seniori-ikäiset.

Pori Sinfoniettan markkinoinnista vastaa orkesterin tuotantoassistentti. Markkinoinnissa käytetään useita eri kanavia ja se saavuttaa monenlaiset kohderyhmät. Markkinointi on saavutettavuuden kannalta pääosin kunnossa.

Pori Sinfonietta on työyhteisönä yksi monikulttuurisimmista Porin kaupungin organisaatioista.

ONGELMAKOHTIA SELVITYSVUONNA 2013

Kulttuuriasiainkeskus

Porin kaupungin kulttuuriasiainkeskus sijaitsee rakennushistoriallisesti arvokkaassa kiinteistössä, Porin Raatihuoneella. Kiinteistö on esteellinen ja sen saamiseksi esteettömäksi tulisi tehdä mittavia parannustöitä. Rakennuksessa on hissi, johon kulku on takapihalta, Ravintola Raatihuoneen kellarin keittiön kautta. Kulkuväylät ovat mukulakiveä. Pääsy hissille vaatii avustajan ja hissi ei täytä virallisia esteettömyysstandardeja. Rakennuksen sisällä on isot ja raskaat pariovet sekä korkeat kynnykset. Pyörätuolilla kulkeminen toimistotiloissa ei ilman muutoksia olisi mahdollista. Ulko-oven läheisyyteen tulee saada infokyltti (toimintaohjeet) niille asiakkaille, jotka tarvitsevat hissiä rakennukseen päästäkseen. Rakennuksen edessä on kahden tunnin parkkikiekollinen pysäköintipaikka. Sitä ei ole erikseen merkitty inva-paikaksi. Toimistokerroksessa on sukupuolineutraali esteetön wc.

Kulttuuriasiainkeskuksesta ei ole tehty saavutettavuuskartoitusta. Toimistorakennuksen esteellisyyteen liittyviä toimenpiteitä tulee selvittää lisää. Saavutettavuuskartoitus antaa tarkempaa tietoa siitä, mitkä asiat ovat puutteellisia. Kartoituksen avulla voidaan listata mahdolliset korjaustoimenpiteet tärkeysjärjestykseen.

Ymmärrys ja osaaminen saavutettavuuteen liittyvästä työstä on kasvanut ja sen tärkeyttä ei kyseenalaisteta. Ymmärryksen lisääntyminen voidaan nähdä myös mahdollisuutena taloudellisen resursoinnin huomioon ottamiseen tulevaisuudessa. Saavutettavuustyöhön ei ole toistaiseksi budjetoitu erikseen. Sen sijaan tuottajan toimenkuvaan on sisällytetty kulttuurin saavutettavuuden edistäminen. Toimenpiteitä on ollut mahdollista toteuttaa myös hankehoituksella.

Tuottajan antamasta kulttuurin saavutettavuusneuvonnasta ja siihen liittyvästä asiantuntemuksesta tiedetään vielä vähän kulttuuritoimen sisällä ja yksittäisten taiteilijoiden sekä taiteilijayhdistysten keskuudessa. Tietoisuuden kasvattaminen palveluista sekä tiedon liikkuminen on asia, johon tulevaisuudessa kannattaa panostaa. Esimerkiksi saavutetta-

vuuteen liittyvä hankeneuvonta ja verkostojen jakaminen ovat asioita, josta ei synny kuluja, mutta ne lisäävät tietoisuutta saavutettavuuteen liittyvistä toiminnoista.

Porin kulttuuritoimen sisällä liikkuu melko huonosti tieto eri vastualueiden asiantuntijuudesta, yhteistyöverkostoista sekä siitä, minkälaisia tuotantoja eri yksiköillä on suunnitteilla ja minkälaisia tuotantoja on ollut. Jokaisen kulttuuritoimen työntekijän tulee aktiivisesti viestiä omasta työstään, jakaa asiantuntijuuttaan ja verkostojaan muiden käyttöön. Kulttuuritoimen yhteinen viestintäryhmä tekee paljon työtä sen eteen, että jokainen olisi tietoinen muiden vastualueiden tuotannoista. Sisäiseen viestintään liittyvää tietoa pitää myös osata ottaa vastaan.

Viestinnälliseen ilmeeseen on tullut viestintäryhmän työkentelyn tuloksena parannusta viime vuosina. Nyt koko kulttuuritoimella on yksi yhtenäinen ilme, jolla viestitään asiakkaille mm. kolme kertaa vuodessa (kevät, kesä, syksy) julkaistavalla "Tapahtumia Porissa"- julisteella. Selkokieltä kannattaa käyttää kulttuuritoimen kotisivuilla (esimerkiksi selkokielenensivusto) ja muussakin viestinnässä.

Kulttuuritalo Annankatu 6 eli Annis

Talo on käyttäjäkunnan moninaisuudesta huolimatta esteellinen. Talon toiminnot sijoittuvat kolmeen kerrokseen, mutta talossa ei ole hissiä. Annikselle on jo pitkään yritetty saada esteetöntä hissiä vanhan hissikuilun paikalle. Esteetön wc on piirretty talon piirustuksiin toiseen kerrokseen, mutta sitä ei ole vielä rakennettu. Pyörätuolilla ei toistaiseksi pääse 2. kerrokseen, joten suunnitelmissa olevan wc:n paikka ei vastaa tarkoitustaan ennen kuin tilaan saadaan hissi. Lisäksi talossa on paljon kynnyksiä ja lastenhoituhuone puuttuu. Myös kiinteät opasteet ja erilaiset apuvälineet (kuten induktiosilmukka) puuttuvat. Opasteita tehdään ja mahdollisia apuvälineitä hankitaan tarpeen mukaan eri tapahtumiin.

Anniksen tiloista ei ole tehty saavutettavuuskartoitusta. Kartointus tulee laatia ja selvittää kulttuuriasiakkeksen tavoin korjauksia vaativien asioiden tärkeysjärjestys ja kustannukset. Anniksen kotisivuilta puuttuu esteettömyystiedot ja niihin liittyvät symbolit. Sivustolla on englanninkielinen kieliversio.

Anniksen toiminta on avoinna kaikille ja talon käyttäjäkunta on laajaa. Tästä huolimatta olisi kiinnostavaa selvittää, miten talon toiminnot ja palvelut avautuvat niille nuorille, jotka eivät jo ole talon käyttäjiä. Miten nuori löytää Annikselle? Miten sosiaalinen saavutettavuus aidosti todentuu? Entä miten talon monikulttuurista työtä tulee käynnistää ja kehittää? Entä miten talon moninaisuutta voidaan edelleen lisätä?

Porin taidekoulu ja Videotuki

Porin taidekoululla ei esteetön liikkuminen onnistu. Taidekoulun ulko-ovet ovat tarpeeksi isot pyörätuolilla kuljettaessa, mutta varsinaiset esteettömät sisääntulot (luiskat, oven automaattinen aukaisu) puuttuvat. Tiloissa ei ole myöskään esteetöntä wc:tä.

Porin taidekoulun tiloista ei ole tehty saavutettavuuskartoitusta. Kartointus tulee laatia ja selvittää mahdollisten korjauksia vaativien asioiden tärkeysjärjestys ja kustannukset. Taidekoulu ei ole selvittänyt kuinka suuri tarve esteetömmille palveluille oppilaiden (tulevat ja nykyiset) keskuudessa on. Tämä on hyvä selvittää.

Taidekoulu on pohtinut selkokielen käyttöä sekä verkkosivuilla (selkokieline sivusto) että muussakin viestinnässä. Tämän lisäksi koulun opasteet kaipaivat uudistusta.

Oppilaiden uskoon ja/tai kulttuuriin liittyvät vakaumukset vaikuttavat joskus osallistumiseen tunneille. Tämä näkyy esimerkiksi joulun ja Halloween-juhlan aikaan. Myös taidekoulun videoprojekteissa saattaa tulla eteen esteellisyyksiä, jotka liittyvät medialaitteiston käyttämiseen tai käsiteltäviin aiheisiin. Taidekoululla on halukkuutta perustaa maahanmuuttajalapsille - ja nuorille räätälöity oma ryhmä tulevaisuudessa, jos kysyntää ja tarvetta tähän on. Oppilaiden keskinäinen vuorovaikutus on joskus asenteellista. Tämä voi näkyä esimerkiksi kiusaamisena tai

erilaisuuden oudoksumista. Jos kiusaamistilanteita esiintyy, niin näistä keskustellaan ja niihin pyritään puuttumaan. Oppilaiden keskinäiseen vuorovaikutukseen liittyvät ongelmat koskevat enemmän pienempiä oppilaita.

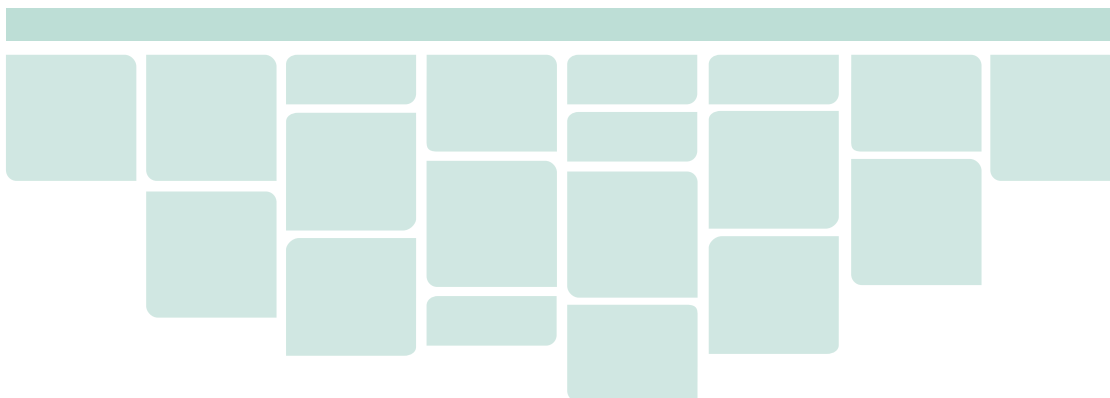
Porin kaupunginkirjasto – Satakunnan maakuntakirjasto

Kirjaston toiminnot ovat muuttuneet viime vuosien aikana, mutta toimintoihin liittyvät opasteet eivät ole pysyneet muutosten vauhdissa. Porin pääkirjaston yleisötilojen opasteet ovat olleet pitkään puutteelliset ja huonot. Esimerkiksi lajitteleva palautusautomaatti ja lainausautomaatit ovat muuttaneet lainauspalveluiden sijoittelua ratkaisevasti. Opastekyltit ovat ajalta ennen muutosta. Kirjaston vakituiset asiakkaat tietävät, että yläkerrassa on lehti- ja musiikkiosasto, mutta uudemmat käyttäjät eivät välttämättä löydä sinne puutteellisen opastuksen vuoksi. Kirjastosta puuttuu myös opaste, josta selviäisi, mitä missäkin kerroksessa on. Opasteiden puutteisiin on viime aikoina kiinnitetty erityishuomiota. Kirjasto on aloittanut vuonna 2013 visuaalisen ilmeen uudistushankkeen, jonka aikana mietitään myös opasteiden ilmettä. Kirjastolla on lähitulevaisuuden tavoitteena opasteiden päivitys.

Porin kaupunginkirjaston – Satakunnan maakuntakirjaston Internetsivuilla on runsaasti materiaalia, mutta navigointi on haastavaa. Esteettömyystiedot puuttuvat sivuilta. Satakirjastoissa ollaan ottamassa käyttöön uusi verkkokirjasto. Verkkokirjaston kautta asiakkaat tekevät tiedonhakuja sekä uusivat ja varaavat aineistoa. Jatkossa se ei rajoitu kuitenkaan pelkästään tähän, vaan käyttöön otettava Arena-verkkokirjasto tarjoaa paljon muitakin mahdollisuuksia. Tulevaisuudessa luovutaan todennäköisesti kirjaston nykyisistä kotisivuista ja siirretään tarvittava tieto Arena-verkkokirjastoon. Tämä uudistus tarjoaa mahdollisuuden kiinnittää huomiota tiedollisen ja viestinnällisen saavutettavuuden parantamiseen, kun nettisivut tehdään uudelle pohjalle.

Kirjaston tämän hetkinen materiaalin luokitusjärjestelmä ei ole kovin asiakaslähtöinen. Kirjastossa on paljon erityyppistä materiaalia useilla eri kielillä, mutta tietävätkö asiakkaat materiaalin laaja-alaisuudesta? Kirjasto tekee yhteistyötä mm. WinNova Länsirannikon koulutus oy:n maahanmuuttajaryhmien kanssa. Ryhmät käyvät kirjastovierailulla, jossa heitä opastetaan kirjaston käytössä. Samalla heille esitellään kirjaston tarjontaa ja kysytään toiveita siitä, millä kielellä he haluaisivat aineistoa. Toiveiden mukaan tilataan aineistoa Helsingin monikielisestä kirjastosta.

Lähikirjastoista Noormarkun kirjasto ei ole esteetön, mutta tilanne tulee tulevaisuudessa muuttumaan. Parhaillaan on suunnitteilla uudet kulttuuri- ja kirjastotilat entiseen kunnantaloon. Saavutettavuuden kannalta on tärkeää, että peruskorjauksessa otetaan myös rakennuksen esteettömyys huomioon. Myöskään Ahlaisten lähikirjastoon ei ole esteetöntä kulkua. Ahlaisissa kirjaston lainaus/palautustiski on matalalla, joten siinä pystyy asioimaan esimerkiksi pyörätuolilla liikkuvat asiakkaat.

Kirjasto tekee laaja-alaista, eri toimialoja sekä hallintokuntia yhdistävää yhteistyötä. Yhteistyötä tehdään muun muassa koulujen, päiväkotien, nuorisotoimen, kotipalveluiden (vanhustyö) sekä kielenopettajien kanssa (mm. maahanmuuttajien kielen opetus). Näiden lisäksi kirjaston tärkeitä yhteistyökumppaneita ja sidosryhmiä löytyy laajalti kolmannelta sektorilta. Eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja siihen liittyviä mahdollisuuksia olisi kirjaston mukaan hyvä selvittää lisää.

Porin kaupunginkirjasto tuottaa runsaasti tapahtumia omissa tiloissaan. Tulevaisuudessa olisi hyvä selvittää, kuinka saavutettava kirjasto on tapahtumatilana ja onko todella niin, että kirjasto koetaan kaupunkilaisten olohuoneena.

Porin taidemuseo

Taidemuseorakennuksen näyttely- ja muut yleisötilat ovat esteettömät. Porin galleriasta ei ole tehty saavutettavuuskartoitusta. Saavutettavuuteen liittyviä sisällöllisiä kysymyksiä käsitellään säännöllisesti jokaisen uuden näyttelykokonaisuuden yhteydessä. Museo pyrkii huomioimaan näyttelysuunnittelussa erilaiset asiakasryhmät ja saavutettavuusnäkökulmat. Uusia teknologioita hyödyntävä mediataide asettaa omat haasteensa saavutettavuudelle erityisesti kuulovammaisten kohdalla, koska esimerkiksi induktiosilmukan integroiminen useita kertoja vuodessa vaihtuviin av-kokoonpanoihin on haasteellista.

Taidemuseon aulatilojen suunnittelussa on huomioitu saavutettavuus mm. asiakaspalvelutiskin madalluksena, lisäksi näyttelytilojen pohjakaava on nähtävillä aulassa. Parannettavaa on vielä tilaopasteiden, näkövammaisia palvelevan kohokartan ja vaatesäilytyksen saavutettavuuden suhteen. Näkövammai-

set voivat lainata palvelutiskiltä hansikkaita, joiden kanssa voi kosketella valikoituja teoksia. Taidemuseo järjestää myös näyttelyitä, joiden lähtökohtina ovat moniaistisuus ja kosketeltavuus.

Taidemuseo on kehittänyt määrätietoisesti tiedollista saavutettavuutta muun muassa erilaisten yleisöyhteistyöprojektien kautta. Tavoitteena on löytää uusia menetelmiä kokoelmien ja arkistojen avaamiseksi yleisöille fyysisesti ja internetin välityksellä. Myös museon käsikirjaston saavutettavuutta tulisi parantaa. Kirjaston luokittelu tulisi uusia ja sen luettelointi saada siirrettyä sähköiseen tietokantaan. Tämä on mittava prosessi, joka vaatii museon ulkopuolista asiantuntemusta sekä uusia tilajärjestelyjä.

Taidemuseon käytössä on monipuolisesti erilaisia tiedotusväyliä. Viestintään ja tiedolliseen saavutettavuuteen tulee kiinnittää huomiota. Esimerkiksi selkokielen osio museon kotisivuilla parantaisi tiedollista saavutettavuutta, minkä lisäksi selkokielen hyödyntäminen muussakin viestinnässä toisi museon sisällöt lähemmäksi erilaisia yleisöjä.

Porin lastenkulttuurikeskus – Satakunnan lastenkulttuuriverkosto

Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston toimisto sijaitsee Porin taidemuseon tiloissa, mutta verkostomaisesti toimivan keskuksen lukuisat työpajat ja tapahtumat sijoittuvat niin taidemuseon tiloihin kuin eri puolille Porin kaupunkia ja Satakunnan maakuntaa. Kyltti lastenkulttuurikeskukseen on toimiston ulkopuolella portaiden yläpäässä ja summerissa on keskuksen logo, mutta taidemuseon ala-aulassa ei käy ilmi, missä keskuksen toimisto talossa sijaitsee. Toisaalta toimisto ei ole laajasti

yleisölle suunnattu ja työpajoista ja tapahtumista tiedotetaan erillisillä kylteillä. Eri paikoissa pidettävien tapahtumien ohjeistuksessa on pyritty selkeyteen ja informaatiivisuuteen.

Porin lastenkulttuurikeskus kokee viestinnän saavutettavuuden osittain ongelmalliseksi. Viestinnässä ei ole toistaiseksi käytetty selkokieltä ja kieliversiot puuttuvat osittain. Verkkosivusto on luotu osoitteeseen, joka liittäisi sen koko Satakuntaan (sakulaku.fi), mutta käytännössä tämä on osoittautunut ongelmalliseksi. Sivustoon on luotu koko maakunnan kattava lasten ja nuorten tapahtumakalenteri, joka on tapahtumajärjestäjien itsensä päivitettävissä. Tällä tavoin kaikille järjestäjätahoille luodaan tasavertainen mahdollisuus tiedottaa tapahtumistaan. Tapahtumajärjestäjillä on kuitenkin lukuisia sivustoja päivitettävänä, joten resurssit eivät tunnu riittävän omaehtoiseen päivytykseen. Ongelmaa on pyritty ratkaisemaan ottamalla vastaan tietoja eri toimijoilta. Käytännössä on huomattu, että myöskään tietojen lähettämiseen suoraan lastenkulttuurikeskukselle ei riitä toimijoilla aikaa. Huolimatta säännöllisestä laajamittaisesta tiedottamisesta ei kalenteri ole lapsiperheillä riittävästi tiedossa. Sivusto onkin päätetty siirtää pori.fi -osoitteen alle ja lastenkulttuurikeskus tulee jatkossa löytymään kuten muut Porinhallintokunnat kaupungin sivuston alta.

Saavutettavuustoiminnalta lastenkulttuurikeskus odottaa lisää työkaluja moninaisuuden ymmärtämiseen ja huomiointiin omassa toiminnassaan.

Satakunnan Museo

Satakunnan Museon eri toimipaikat ovat tehneet paljon töitä saavutettavuuden eteen ja ongelmakohtiin ja puutteisiin on tartuttu aktiivisesti. Vuoden 2009 saavutettavuuskartoitus tulee päivittää. Tällä hetkellä asiakkaiden kannalta isoin ongelma liittyy Rakennuskulttuuritalo Toivoon, mihin ei ole esteetöntä käyntiä. Liikkuminen Toivos- sa esim. pyörätuolilla on hankalaa. Pyörätuolilla liikkuvia asiakkaita informoidaan tästä ja kulkemiseen liittyviä ratkaisuja pyritään löytämään yhdessä asiakkaan kanssa.

Opasteisiin on viime vuosina kiinnitetty paljon huomiota ja parannuksia esteettömään kulkemiseen ja tiedolliseen saavutettavuuteen on tehty resurssien mukaan. Vaikka etäavattavat ovet mahdollistavat liikuntarajoitteisten kulkemisen itsenäisesti ovista, on avausnappulan paikantaminen ollut välillä hankalaa asiakkaiden näkökulmasta. Sama on-

gelma nousi esiin useissa kulttuuritoimen toimipaikoissa. Avauskyltyn symbolin yläpuolelle on pohdittukin opaste-tekylttiä, joka kertoo mitä tulee tehdä, eli Paina tästä!

Pori Sinfonietta

Pori Sinfoniettan harjoitus- ja konserttisaliina toimiva Promenadisali ei ole täysin esteetön. Tilassa on useita kynnyksiä ja esimerkiksi pyörätuolilla liikkuvia varten asennetut oven automaattiset aukaisijat on sijoitettu paikkaan, johon pääsy pyörätuolilla on erittäin hankalaa. Lisäksi Promenadisalin ulkopuolella ja sisätiloissa puuttuu täysin opasteet, jotka ohjaavat asiakkaat konserttisaliin. Tästä johtuen ensimmäistä kertaa konserttiin tuleva ei voi opasteita seuraamalla löytää konserttisaliin. Konserttisalista puuttuu myös induktiosilmukka. Promenadisalin ulkopuolella on huonosti parkkitilaa ja inva-paikkaa ei kävelykadun varrella olevaan Promenadikeskukseen ole pystytty järjestämään. Promenadisalia hallinnoi Porin Seudun Matkailu Maisa Oy. Tilasta on laadittu esteettömyyskartoitus. Pori Sinfoniettan näkökulmasta konserttisalin, aulan ja toimistotilojen saavutettavuus tulisi kartoittaa ja tiedot päivittää.

Pori Sinfoniettan toimistotilat sijaitsevat toisessa rakennuksessa kuin missä varsinainen yleisötyö tapahtuu (eli orkesterin harjoitus- ja konserttisali). Toimiston läheinen sijainti suhteessa konserttisaliin on tärkeää Sinfoniettan toimistotyöntekijöille. Toimistotilojen saavutettavuus voisi olla asiakkaan näkökulmasta parempi. Tulevaisuudessa on syytä selvittää, kaipaako yleisö pääsyä myös toimistotiloihin. Mitä toimintoja siellä voi ylläpitää, jotka palvelevat myös konsertin kävijöitä? Lipunmyyntiä toimistotiloissa ei ole. Pori Sinfoniettan konserttia edeltävä nk. ovilipunmyynti tulee lähitulevaisuudessa muuttumaan, kun kaupungin lipunmyyntipiste lakkautetaan Promenadikeskuksesta. Lipunmyynnin ratkaiseminen vaatii hyvää taustatyötä, jotta Sinfoniettan saavutettavuus ei kärsi uusista ratkaisuista.

Pori Sinfoniettan markkinointi ja viestintä tapahtuu lähinnä suomeksi ja englanniksi. Kieliversioita voisi lisätä orkesterin kotisivuille. Myös selkokielinen materiaali puuttuu. Kotisivuilla ei ole myöskään saavutettavuustietoja. Uusien yleisöjen saaminen klassisen musiikin pariin on Pori Sinfoniettan tavoitteena. Sinfonietta voisi selvittää asiakaskyselyn / markkinakyselyn kautta mielikuvia orkesterin toiminnasta. Täytyykö sosiaalisen saavutettavuuden eteen tehdä jotakin? Taustoittavan kyselyaineiston perusteella voitaisiin löytää työkaluja sosiaalisen saavutettavuuden parantamiselle ja uusien yleisöjen löytämiseksi.

Kohti saavutettavampia kulttuuripalveluja

Porin kaupungin kulttuuritoimen saavutettavuus- ja moninaisuussuunnitelmassa korostetaan pitkäjänteistä työtä saavutettavuuden osalta. Toimenpiteitä käsitellään saavutettavuustyöryhmässä vuosittain. Saavutettavuutta edistävät toimenpiteet vaihtelevat pienistä suuriin muutoksiin ja kulttuuritoimen eri vastuualueilla on omia erityistarpeita, jotka huomioidaan vuosittaisissa toimenpiteissä. Pidemmän aikavälin suunnitelmaa edistetään vuosittaisten pienempi-

en toimenpiteiden avulla. Toimintakaudeksi on valittu kuusi vuotta, jotta asioihin saadaan pitkäjänteisempää otetta. Meneillään oleva strategia-kausi päättyy 2020, joten on luontevaa ulottaa tämäkin suunnitelma samaan aikatauluun. Pitkän aikavälin saavutettavuus- ja moninaisuussuunnitelman toivotaan sisältyvän kaikkeen toimintaan luonnollisena osana. Tärkeää on, että Porissa tarjotaan mahdollisimman saavutettavia kulttuuripalveluja ja tuetaan kaupungin moninaisuutta kulttuurityön avulla.

TOIMENPITEET 2014 – 2020

Saavutettavuuden ja moninaisuuden ylläpitäminen

Kulttuuritoimen ensisijaisena tavoitteena on saavutettavuuden ylläpitäminen. Saavutettavuuteen ja moninaisuuteen liittyviä toimenpiteitä toteutetaan aktiivisesti ja kaiken läpileikkaavana toimintana. Jo toiminnassa olevia asioita ei saa unohtaa. Ylläpitämisessä saavutettavuuden työryhmällä on merkittävä rooli. Työryhmän jäsenet tukevat oman vastuualueensa henkilökuntaa saavutettavuustyössä.

Tietoisuus saavutettavuutta edistävästä toimenpiteistä on kohtalaisen hyvää. Sen sijaan konkreettisia toimenpiteitä ei aina pystytä tekemään. Tämä johtuu useimmiten pienistä taloudellisista ja henkilöstöresursseista. Erillisrahoituksilla voidaan tehdä paljonkin asioita esimerkiksi museon näyttelyiden saavutettavuuden osalta. Tämän lisäksi kaikkia tapahtumia ja näyttelyitä ei aina pystytä tarjoamaan kaikille asiakasryhmille, esimerkiksi tilan esteellisyyden tai tilaisuudessa käytettävän kielen vuoksi. Vaikka moninaisuuteen ja saavutettavuuteen pyritään aktiivisesti, ei tapahtumapaikkaa saada aina esteettömäksi tai tapahtuman sisältö ei sovellu kaikille. Esteistä (fyysiset, ikäraajat jne.) on kuitenkin tärkeää kertoa tapahtuman markkinoinnin yhteydessä.

Saavutettavuuden ylläpitämisessä on merkittävä rooli myös kolmannen sektorin ja kulttuuritoimen välisessä yhteistyössä. Yhteistyötä tehdään paljon jo nyt ja jokaisella vastuualueella on omat tärkeimmät kolmannen sektorin yhteistyökumppanit. Verkostoja voisi edelleen laajentaa ja myös jakaa. Tietoisuus kulttuuritoimen eri yksiköiden yhteistyökumppaneista lisää verkostoitumisen mahdollisuuksia. Moninaisuus tulee tehdä osaksi arkipäivää ja parhaiten murretaan ennakkoluuloja kun kaikenlaiset ihmiset ovat kaikenlaisissa toiminnoissa mukana.

Viestinnän saavutettavuuden kehittäminen

Kulttuuritoimen yhteistä markkinointia ja viestintää tulee aktiivisesti kehittää saavutettavuuden näkökulmasta. Kulttuuritoimessa on yhteinen viestintäryhmä, jonka viestinnän saavutettavuuteen keskittyvää työskentelyä on tuettava mm. koulutuksilla ja esimerkiksi saavutettavuusryhmän osaamisen jakamisella. Suunnitelmaa laatiessa konkreettisia toimenpide-ehdotuksia ovat olleet mm. kulttuuritoimen yhteisen esitteen laatiminen selkokielellä, kulttuuritoimen kotisivujen selkokielistäminen tai selkokielisen sivun laatiminen jokaisesta vastuualueesta sekä viitotomakielisten esittelyvideoiden linkittäminen kulttuuritoimen eri yksiköiden etusivuille. Lisäksi useilla yksiköillä on tarvetta opasteiden lisäämiseen, ja jopa uusimiseen, ja/tai olemassa olevien opasteiden tarkistamiseen. Viestinnän tulee olla monikanavaista, koska kulttuuritoimen palveluita käyttävä kohderyhmä on laaja ja moninainen. Viestinnän tulee olla helposti lähestyttävää ja sisällöllisesti ymmärrettävää.

Saavutettavaan viestintään liittyvä kokonaisuus on laaja ja monitasoinen. Saavutettavuusryhmän mukaan kokonaisuutta voisi viedä eteenpäin yhteisellä kehittämishankkeella. Ulkopuolisella rahoituksella saadaan monta tärkeää toimenpidettä konkretisoitua, jonka jälkeen keskitytään toiminnan ylläpitämiseen ja edelleen kehittämiseen. Kokonaisuudessa on mahdollista tehdä myös oppilaitosyhteistyötä.

Apuvälineiden saatavuuden kartoittaminen

Kulttuuritoimen eri yksiköissä on käytössä joitakin apuvälineitä. Käytössä olevien apuvälineiden saatavuutta ja jakamista eri yksiköiden välillä tulee tehostaa. Lisäksi on selvittävää olemassa olevien apuvälineiden määrät ja sijainnit sekä kartoitettava eri yksiköiden apuvälineisiin liittyvät tarpeet. Inventointi ja tarveselvitys mahdollistavat kustannustehokkaammat yhteishankinnat. Omien hankintojen lisäksi on syytä informoida laajemmin paikallisen apuvälinelainaamon palveluista ja tuotteista.

Saavutettavuus- ja moninaisuustyöhön resursoiminen

Porin kulttuuriasiakeskus on sisällyttänyt tuottajan toimenkuvaan vuodesta 2011 alkaen kulttuurin saavutettavuuden edistämisen. Käytännössä $\frac{1}{3}$ työajasta on budjetoitu saavutettavuustyöhön, jolla tarkoitetaan muun muassa saavutettavuusneuvontaa, saavutettavuusryhmän koollekutsumista ja henkilökunnan saavutettavuuskoulutuksen koordinoimista sekä edustusta monissa työryhmissä, joissa on saavutettavuuden ja/tai moninaisuuden näkökulma. Satakunnan Museossa on lisäksi oma saavutettavuusryhmä. Työajan lisäksi saavutettavuusryhmä ehdottaa, että resursoimista tapahtuisi myös kulttuuritoimen kokonaisbudjetissa. Henkilökunnan koulutautumiseen ja kulttuuritoimen yhteisiin pienempiin hankintoihin olisi mielekästä budjetoida vuosittain pieni summa. Tämä mahdollistaisi pitkäjänteisen työskentelyn saavutettavuussuunnitelman toteuttamiseksi.

Saavutettavuuskartoitusten laatiminen

Porin kulttuuritoimen jokaisesta toimipisteestä tulisi laatia saavutettavuuskartoitus. Lisäksi pitäisi tarkastaa ja päivittää saavutettavuuskartoitukset niiden toimipisteiden osalta, joihin kartoitus on jo aiemmin tehty. Fyysinen esteettömyyden parantaminen on laaja osa-alue, jota tulisi ylläpitää aktiivisesti ja jo tehtyjä kartoituksia päivittää säännöllisesti. Saavutettavuuskartoitusten tulee kattaa julkisten asiakastilojen lisäksi henkilökuntien tilat (toimistot, wc:t, taukotilat).

Kartoitusten laatimisessa on hyvä tehdä oppilaitosyhteistyötä. Alustavasti on jo keskusteltu Satakunnan ammattikorkeakoulun (SAMK) kanssa oppilasprojektin käynnistämisestä. Saavutettavuus ja osallisuus kuuluvat Satakunnan ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehittämistyön kärkialueisiin. Saavutettavuutta, esteettömyyttä sekä osallisuutta kehitetään samaan aikaan sekä käyttäjä- että palveluntarjoajalähtöisesti. Konkreettisia yhteistyömahdollisuuksia SAMKin ja Porin kulttuuritoimen kesken ovat mm. osaamisen yhdistäminen ja esteettömyyden ja saavutettavuuden laaja-alainen kehittäminen yhteistyössä, kulttuuripalveluiden esteettömyyden ja saavutettavuuden arviointi ja tutkiminen hankkeina tai opinnäytetöinä sekä uusien innovaatioiden kehittäminen Design for all -periaatteet huomioiden yhteistyössä palveluntarjoajien, käyttäjien, opiskelijoiden ja asiantuntijoiden kanssa.

Porin Kulttuuripolun käyttöönottoon kannustaminen

Porin Kulttuuripolku eli perusopetuksen kulttuuriopetussuunnitelma valmistui syksyllä 2013 yhteistyössä laajan asiantuntijajoukon kanssa. Vetovastuussa suunnitelman laadinnassa oli Porin kasvatusta- ja opetustoimi sekä Porin lastenkulttuurikeskus – Satakunnan lastenkulttuuriverkosto. Kulttuuripolku on laadittu tukemaan koulujen opetusta. Kulttuuriopetussuunnitelmassa avataan opetuksen eheyttämisen mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen keinoin ja esitetään paikallinen yhteistyösuunnitelma kulttuurikasvatukseen ja -opetuksen tueksi. Saavutettavuus- ja moninaisuussuunnitelmassa halutaan kannustaa ja tukea opetushenkilökuntaa ottamaan Kulttuuripolku laaja-alaisesti käyttöön. Tavoitteena on, että jokainen opettaja toimii Kulttuuripolun suunnitelman mukaisesti. Porin kulttuuriopetussuunnitelman tavoitteena on oppilaiden ja koulujen yhdenvertaisuus ja tasa-arvoiset mahdollisuudet lasten kulttuuristen oikeuksien toteuttamisessa.

SEURANTA

S Saavutettavuus- ja moninaisuussuunnitelman seurannasta vastaa ensisijaisesti Porin kaupungin kulttuuritoimen saavutettavuustyöryhmä. Työryhmä kokoontuu säännöllisesti noin neljä kertaa vuodessa keskustelemaan, ideoimaan ja linjaamaan eri vastuualueiden vuosikohtaisia, saavutettavuutta edistäviä toimenpiteitä. Toimenpiteiden toteutumista seurataan vuositasolla. Lisäksi työryhmä koordinoi kulttuuritoimen henkilökunnalle räätälöityä saavutettavuuskoulutusta sekä ideoi saavutettavuutta edistäviä yhteishankkeita. Vuositasolla kulkevat toimenpidesuunnitelmat sekä pitkän aikavälin suunnitelmat sisällytetään jokaisen Porin kulttuuritoimen vastualueen yleisiin toimintasuunnitelmiin. Suunnitelmien toteutumista seurataan toimintakertomuksissa sekä aktiivisesti työryhmän jäsenten toimesta. Suunnitelmia ja niiden toteutumista raportoidaan kulttuuritoimen johtoryhmälle sekä kulttuurilautakunnalle. Toimenpiteiden toteuttamiseen sitoutetaan koko henkilökunta, joten pitkän aikavälin suunnitelman läpikäyminen yksityiskohtaisesti jokaisessa kulttuuritoimen vastuualueessa on tärkeää.

AINEISTO

Porin kulttuuritoimen saavutettavuus- ja moninaisuussuunnitelman työpajassa kerätty aineisto. Porin kaupunginkirjaston luentotila 8.10.2013.

Kulttuurin saavutettavuuden tarkastuslistat kaikista kulttuuritoimen vastuualueista. Tarkastuslistat räätälöi kulttuuritoimen tarpeisiin Kulttuuria kaikille -palvelu.

Saavutettavuuskartoitukset Porin kaupunginkirjastosta, Satakunnan Museosta sekä Porin taidemuseosta. Kartoitukset on laadittu Saavutettava Satakunta -hankkeen aikana 2009. Tekijät: Susanna Harjunpää & Emilia Mäkiranta.

KIRJALLISUUS

Espoo kulttuurin hyvinvointivaikutusten esimerkkipaikkana. Kulttuurin vastauksia aikamme suuriin kysymyksiin. Kulttuurilautakunnan seminaariraportti 2012.

Esteettömyyttä pikkurahalla. Opetusministeriö, Vammaiset ja kulttuuri -toimikunta 2004.

Friman, Usva; Karru, Minna; Malmivirta, Arttu 2012: Laadukas suomalainen taidemuseo, johon kannattaa tulla kauempaakin. Porin taidemuseon imagotutkimus.

Heinonen, Venla et.al (toim.) 2014: Saavutettavia kulttuurisältöjä. Kulttuurin saavutettavuus - hankkeen loppuraportti. Turun ammattikorkeakoulu, Taideakatemia.

Jyrkinen, Johanna 2013: Kirjasto tervehdyttää. Projekti erilaisten asiakasryhmien kohtaamisesta, hakeutuvasta kirjastotyöstä sekä toiminnan ja palveluiden kehittämistä erityisryhmien ehdoilla. Porin kaupunginkirjasto - Satakunnan maakuntakirjasto.

Kipelänaho, Saila & Petäjäjärvi, Piia 2010: Erityisryhmät kirjaston asiakkaina. Kirjastolehti, verkkoyhteistyö: http://kirjastoseura.kaapeli.fi/etusivu/lehti/extrat?modyksi=yksi&teksti_id=16617.

Kinanen, Pauliina; Nystedt, Hector & Tornberg, Leena (toim.) 2012: Avarampi museo aikuisille. Suomen museoliiton julkaisu 61.

Kulttuurifestivaalien ja -tapahtumien saavutettavuus. Keväällä 2011 toteutetun kyselyn tulokset. Kulttuuria kaikille -palvelu.

Leinonen-Vainio, Marika 2011: Tuntumaa: näyttely näkövammaisille. Aalto-yliopisto, Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu, Maisteritutkinto

Raivio, Päivi (toim.) 2013: Kadotetut paikat. Kulttuurikohteet näkyviksi nuorille, hankeraportti. WDC Helsinki, Muotoillut ratkaisut -ohjelma. Satakunnan ammattikorkeakoulu.

Rosenqvist, Heidi 2013: Ystävähän on osalliseksi. SAMK, sosiaali ja terveys, ylempi amk-tutkinto.

Salminen, Päivi 2013: Kirjasto lähestyy lähiötä. Porin kaupunginkirjasto - Satakunnan maakuntakirjasto.

Salo, Outi 2013: Viestintää kaikille. Saavutettavan viestinnän opas kulttuuritoimijoille. Kulttuuria kaikille -palvelu.

Salonen, Marko (toim.) 2011: Kitaraa kaikille! Tampere Guitar Festivalin saavutettavuussuunnitelma.

Salonlahti, Outi (toim.) 2013: Esteetöntä festivaalielämää. Ruisrockin saavutettavuusratkaisut. Kulttuuria kaikille –palvelu.

Salovaara, Sari & Tuura, Kristiina 2009: Kaikkien taidemuseo. Saavutettavuus ja diversiteetti valtion taidemuseossa 2009 – 2013.

Susi, Emma (toim.) 2012: KULTTUURI KUULUU KAIKILLE! Kulttuuri saavutettavaksi Satakunnassa -hankkeen päätösjulkaisu. Porin kaupungin kulttuuriasiakeskus. <http://www.pori.fi/kulttuuri/kulttuurisaavutettavaksisatakunnassa-hanke.html>

Taiteen ja kulttuurin saavutettavuus. Loppuraportti. Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2014:15.

Taiteen ja kulttuurin saavutettavuus. Opetusministeriön toimenpideohjelma 2006 – 2010. Opetusministeriön julkaisuja 2006:6.

Valtionosuuden piirissä olevien taide- ja kulttuurilaitosten saavutettavuus. Syksyllä 2007 toteutetun kyselyn tulokset. Opetusministeriä, Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan osasto 2008.

Vento, Reetta-Kaisa 2013: Pori Folk -kaupunkifestivaalin esteettömyys ja saavutettavuus. Opinnäytetyö SAMK, fysioterapia. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2013053112080>

INTERNET LÄHTEET

Avara Museo -hanke, sivuilta löytyy mm. hankkeen loppujulkaisu, jossa on artikkelit myös Satakunnan Museon ja Porin taidemuseon osuudesta hankkeesta: <http://avaramuseo.blogspot.fi/>

Invalidiliitto, esteettömyyteen liittyvää lainsäädäntöä: <http://inport2.invalidiliitto.fi/esteettomyys/maaritelma4.html>

Kulttuuria kaikille -palvelu: <http://www.kulttuuriakaikille.info/>

Opetusministeriö 2007, Monikulttuurisuus ja kulttuurin saavutettavuus: http://www.minedu.fi/OPM/Kulttuuri/monikulttuurisuus/kulttuurin_saavutettavuus.html?lang=fi

Porin kulttuuritoimen saavutettavuussivusto: <http://www.pori.fi/kulttuuri/kulttuurisaavutettavaksisatakunnassa-hanke.html>

SAAVUTETTAVUUTEEN LIITTYVIÄ PAIKALLISIA OHJELMIA JA SELVITYKSIÄ

Kaikkien Pori -hanke 2013 -. Mikko Kyrönviita, Porin kaupunki.

Osallisuus Porin kaupungissa -hanke 2013 -. Ulla Jäntti, Porin kaupunki.

Porin. Asenne. Strategia 2020.

Porin kaupungin kulttuuritoimen toimintasääntö (voimassa 1.11.2013 alkaen)

Porin kaupungin maahanmuuttajien kotouttamisohjelma 2000 – 2013. Ohjelmaa päivitetään parhaillaan.

Porin kaupungin maahanmuuttostrategia 2013 – 2020

Porin kaupungin sähköinen hyvinvointikertomus.

Porin kaupungin vammaispoliittinen ohjelma 2007 – 2012

Porin Kulttuuripolku. Porin kaupungin perusopetuksen kulttuuriopetussuunnitelma. http://www.pori.fi/material/attachments/hallintokunnat/koulutusvirasto/raportit/6JKdbYlcl/Porin_kulttuuripolku.pdf

Porin kulttuuritoimen laatima kooste: Maahanmuuttajille suunnattu toiminta ja/tai palvelut. Päivitetty 4.3.2014. Tulee osaksi Porin kaupungin kotouttamisohjelmaa 2014 – 2020.

Tuomela, Jaana: Satakunnan Hyvinvoinnin järjestöstrategia. Hyvinvointialan maakunnallinen toimintasuunnitelma 2011 – 2012. Satakunnan yhteisöt ry.

PALJON ON JO TEHTY – PORIN KAUPUNGIN KULTTUURITOIMEN SAAVUTETTAVUUTTA EDISTÄNEET TOIMENPITEET 2008-2013

Kulttuuriasiainkeskus

*Kulttuuri saavutettavaksi Satakunnassa,
Porin kulttuuritoimi veturina 2011 – 2012*

Kulttuuriasiainkeskuksen koordinoiman hankkeen tavoitteena oli tuoda lisää tietoisuutta saavutettavuudesta kulttuurilaitoksiin Satakunnan alueella ja järjestää aiheesta koulutustilaisuuksia. Neuvontahankkeen koulutuksissa kuultiin valtakunnallisia asiantuntijoita ja innostavia paikallisesimerkkejä. Hankkeen aikana käynnistettiin myös Ystäväpassi -pilotointihanke, parannettiin ja tutkittiin Pori Folk -kaupunkifestivaalin esteettömyyttä ja saavutettavuutta, tuotettiin kulttuurin saavutettavuuteen pureutuva Suomi Areena tilaisuus "Kaiken kansan kulttuuri-iltamat. Tairettä ja repattia." sekä pystytettiin Porin erityiskoulujen kanssa yhteistyössä Kaikkien joulukuusi Porin Eetunaukiolle. Lisäksi hankkeen aikana tehtiin kulttuurin saavutettavuudesta kertova verkkosivusto kulttuuritoimen sivujen yhteyteen sekä toimitettiin saavutettavuudesta kertova julkaisu. Hanketta rahoitti kulttuuriasiainkeskuksen lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Susi, Emma (toim.) 2012: KULTTUURI KUULUU KAIKILLE! Kulttuuri saavutettavaksi Satakunnassa -hankkeen päätösjulkaisu. Porin kaupungin kulttuuriasiainkeskus.

<http://www.pori.fi/kulttuuri/kulttuurisaavutettavaksisatakunnassa-hanke.html>

Ystäväpassilla osalliseksi

Satakunnan ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan ylemmän amk -tutkinnon lopputyönä tehty Ystäväpassilla osalliseksi pohjautuu Ys-

täväpassi-hankkeeseen. Kyseinen hanke irtautui kulttuuriasiainkeskuksen Kulttuuri saavutettavaksi Satakunnassa -hankkeesta. Ystäväpassi-hanketta koordinoi vuonna 2012 Satakunnan ammattikorkeakoulu ja rahoitti Satakunnan taidetoimikunta. Ystäväpassi-hanke edisti esteettöntä pääsyä kulttuuri- ja taidepalvelujen pariin Satakunnan alueella. Lähtökohtana oli, että erityisryhmän edustaja sai passilla pyytää mukansa tapahtumaan kenet tahansa ystävän. Ystävä pääsi sisään maksutta. Pilotointi-hankkeessa kartoitettiin tiettyjen erityisryhmien taide- ja kulttuuripalvelujen tarvetta ja käyttöhalukkuutta osallistua toimintaan. Porin kulttuuritoimen vastuualueista kokeilussa oli mukana Satakunnan Museo, Porin taidemuseo, Pori Sinfonietta sekä Pori Folk-kaupunkifestivaali. Kokeilu toteutettiin 15.5. – 31.8.2012.

Rosenqvist, Heidi 2013: Ystäväpassilla osalliseksi. SAMK, sosiaali ja terveys, ylempi amk-tutkinto.

Pori Folk -kaupunkifestivaalin esteettömyys ja saavutettavuus

Satakunnan ammattikorkeakoulun fysioterapian opinnäytetyössä käsitellään vuoden 2012 Pori Folk festivaalin saavutettavuutta ja esteettömyyttä. Kartoitus tehtiin festivaalin kahdesta tapahtumapaikasta: Korsmanin pihasta sekä Kulttuuritehdas Kehräämöstä. Kartoitus tehtiin havainnoimalla. Havainnot kirjattiin ylös ja tapahtumapaikkoja myös valokuvattiin. Tutkimuksen mukaan esteettömyys ja saavutettavuus oli otettu huomioon tapahtuman järjestämisessä hyvin ja varsinaisia muutostarpeita todettiin vähän.

Ihan epäNormaaliala -näyttely Satakunnan Museossa

Ihan epäNormaaliala -näyttely (8.11.2013 – 23.2.2014) paneutuu normaalin ja epänormaalin kautta vaikeaan aiheeseen: vammaisuuteen. Mukana on niin aisti-, liikunta- kuin kehitysvammaisuuden historiaa, pohdintaa vammaisten asemasta yhteiskunnassa, ihmisten asenteista sekä vammaisten tarpeista. Esillä on materiaalia apuvälineistä vammaisten mielipiteisiin, valokuvia vaivaistaloista nykyhetkeen. Ihan epäNormaaliala -näyttely on Työväenmuseo Werstaan tuotantoa. Satakunnan Museossa sitä laajennettiin Ulvilan Antinkartanon kehitysvammalaitoksen toiminnasta kertovalla aineistolla.

Näyttelyyn liittyen museossa järjestettiin monenlaisia yleisö- ja koululaistapahtumia sekä työpajoja. Koululaisille suunnatut työpajat (Paralympialaiset, Vammaisuutta ristiin rastiin ja Varpaila maalatun) suunniteltiin ja toteutettiin yhteistyössä SAMK:n Hyvinvoinnin osaamisalueen ja DIAK:n sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden kanssa. Muita tapahtumapäiviä ja työpajoja järjestettiin yhteistyössä mm. Satakunnan sairaanhoitopiirin, monien vammaisjärjestöjen ja yksittäisten aktiivien kanssa.

Avara museo – kehittyvä oppimisympäristö aikuisille 2010 - 2012

Avara museo -hankkeen avulla pyrittiin kehittämään museoista erilaisille aikuisryhmille avoimempia ja kiinnostavampia oppimisen paikkoja. Hankkeen koordinoinnista vastasi Suomen museoliitto. Osatoteuttajia olivat lisäksi Porin taidemuseo, Satakunnan Museo, Tampereen museoiden museopedagoginen TAITE-yksikkö, Tekniikan museo, Työväenmuseo Werstas sekä CICERO Learning -verkosto/Helsingin yliopisto.

Hankkeen varsinaisena kohderyhmänä olivat museoiden työntekijät, joiden aikuispedagogista osaamista hankkeella pyrittiin lisäämään. Hankkeen välillisinä kohderyhminä olivat erilaiset aikuisryhmät, joille hankkeessa mukana olevat toimijat kehittävät uusia toimintamalleja ja palveluita. Hankkeessa järjestettiin tapahtumia, työpajoja ja koulutustilaisuuksia sekä kehitettiin uudenlaisia toimintamalleja museoiden aikuiskävijöille. ESR-hanketta rahoitti Lapin ELY.

Porin taidemuseon osahankkeen nimenä oli Aktiivinen aikuisväestö, seniorit ja karttuva kulttuuripääoma. Tavoitteena oli kehittää museotyöntekijöiden osaamista kohtaamaan eri tyyppisten ja ikäisten aikuis-

väestöön kuuluvien asiakasryhmien lähtökohtaisesti erilaiset tarpeet ja palveluodotukset avointen oppimisympäristöjen näkökulmasta. Hankkeessa kehitettiin aikuisväestölle ja senioreille suunnattuja visuaalisen nykykulttuurin oppimis- ja opetusmenetelmiä museon toimintaympäristössä.

Satakunnan Museon Avara Museo -osahankkeen nimenä on Museosta virtaa varttuneille. Hankkeessa kehitettiin Satakunnan Museon kulttuuri-, rakennus-, teollisuus- ja luonnonhistoriallisten yksiköiden henkilökunnan osaamista erilaisten aikuisväestön palveluiden tuottamisessa. Tarkoituksena oli myös herättää senioreiden kanssa työskentelevän ammattihenkilökunnan (esim. vanhustenalojen viriketoiminnan ohjaajat) sekä lähiöiden asukastupien henkilökunnan kiinnostusta kulttuuritoimintaan sekä lisätä heidän tietämystään museon eri toiminta- ja hyödyntämismahdollisuuksista.

Hankkeen aikana kerättiin kokoon Avartajat-ryhmä yhdessä Porin taidemuseon ja Satakunnan Museon kanssa. Avartajat muodostuivat vapaaehtoisista porilaisista, jotka toivat omaa asiantuntemustaan museoiden käyttöön.

Kinanen, Pauliina; Nystedt, Hector & Tornberg, Leena (toim.) 2012: Avarampi museo aikuisille. Suomen museoliiton julkaisuja 61.

<http://avaramuseo.blogspot.fi/> sivuilta löytyy mm. hankkeen loppujulkaisu, jossa on artikkelit myös Satakunnan Museon ja Porin taidemuseon osuudesta hankkeessa.

Porin taidemuseon imago tutkimus

Keväällä 2012 Turun yliopiston kaupparkeakoulun kulttuuriyrittäjyyden kurssilaiset toteuttivat Porin taidemuseolle imago tutkimuksen. Tutkimuksella haluttiin selvittää, miten tuttu Porin taidemuseo on paikallisesti ja millaisia mielikuvia museoon liitetään. Työn tuloksena syntyi Webpropol-palvelun avulla tehty nettikysely, johon vastasi kuukauden aikana 127 henkilöä. Tulosten perusteella Porin taidemuseolla on erittäin vahva ja positiivinen imago sekä porilaisten että muiden satakuntalaisten mielissä. Imago tutkimuksen analyysi nosti esiin yhden kehittämisen kohteen. Taidemuseota pitää kohtauspaikkana vain neljä vastaajaa kymmenestä.

Friman, Usva; Karru, Minna; Malmivirta, Arttu
2012: Laadukas suomalainen taidemuseo, johon kannattaa tulla kauempaakin. Porin taidemuseon imagotutkimus.

Porin taidemuseon Ei-kävijä kysely

Ei-kävijä -kysely tehtiin vuonna 2011 osana AVARA MUSEO - kehittyvä oppimisympäristö aikuisille hanketta, jossa taidemuseo oli mukana yhtenä osahankkeena Satakunnan Museon kanssa. Kyselyn toteuttamisessa käytettiin apuna hankkeen puitteissa koottua Avartajat-ryhmää. Ryhmän jäsenet toivat taidemuseovierailulle ei-kävijän, joka vastasi kysymyksiin ennen ja jälkeen vierailun. Kyselyyn vastasi 21 henkilöä. Yleisimmät esteet taidemuseovierailulle olivat mm. motivaation ja ajan puute sekä vierauden tunne: ”ei ole mun juttuni”. Vierailua kuvattiin pääosin mielenkiintoiseksi ja yllätykselliseksi ja siitä jäi mieleen mm. näyttelyiden monipuolisuus, yksittäiset teokset sekä mm. kellariholvilöydös. Suurin osa vastanneista arveli tulevaisuuden taidemuseon uudelleen ja muutama totesi, että luultavasti ei tule tai eivät varmasti tule uudelleen.

Tuntumaa-näyttely oli esillä Porin Puuvillan Lankavärjä-mössä syyskuussa 2010. Tämän jälkeen näyttely on kiertänyt useissa paikoissa ympäri Suomea.

Tuntumaa on taidenäyttely, jossa taiteesta pääsee nauttimaan kaikin aistein. Tuntumaa-näyttely on suunnattu erityisesti näkövammaisille nuorille ja lapsille, mutta se tarjoaa kaikille mahdollisuuden tutustua aistien maailmaan. Elämyksellisessä näyttelyssä on esillä kahdeksan taiteilijan teoksia. Taiteilijat tuovat kävijöiden ulottuville kosketeltavia, kuunneltavia, tuoksuvia ja maisteltavia tauluja, veistoksia ja installaatioita. Näyttelyn taiteilijat ovat Sanna Heikintalo ja Jaana Teräväinen, Maarit Hedman, Kirsi Jaakkola, Mervi Kuittinen-Karivirta, Hilda Kozari, Kari Mäkiranta, Veijo Setälä ja TIP-Connection. Tuntumaa-näyttelyn kaikkiin teoksiin saa koskea. Turkulainen kirjoittajaryhmä Tapiiri on kirjoittanut jokaisesta teoksesta tai teosparista runomuotokuvan. Ripustuksessa on huomioitu esteettömyys, näkövammaiset, sekä lasten ja nuorten mittasuhteet.

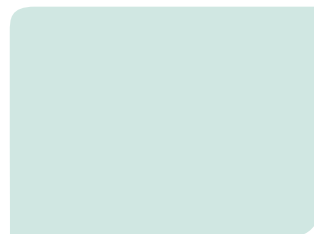
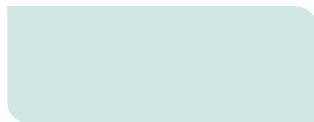
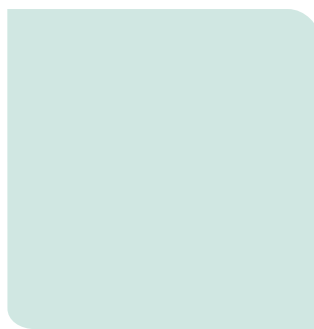
Leinonen-Vainio, Marika 2011: Tuntumaa: näyttely näkövammaisille. Aalto-yliopisto, Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu, Maisteritutkinto

Porin lastenkulttuurikeskus – Satakunnan lastenkulttuuriverkosto

TUNTUMAA – taidenäyttely näkövammaisille lapsille ja nuorille

Tuntumaa-näyttelyn on toteuttanut Taikalamppu-verkoston kuuluva Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto yhteistyönä TaM Marika Leinonen-Vainion kanssa. Näyttelyn idea sekä tuottaminen ja kuratointi olivat osa Marika Leinonen-Vainion taiteen maisterin opinnäytetyötä Aalto-yliopiston Porin taiteen ja median laitokselle. Ensimmäinen

KULTTUURITOIMEN SAAVUTETTAVUUSKARTTA HUHTIKUU 2014

 Toimii

 Ei toimi

 Toimii osittain

STRATEGINEN TYÖ

	Henkilöstön kouluttautuminen (saavutettavuus/ moninaisuusasiat)	Yhteistyötä erityis- ja vähemmistö- ryhmien kanssa	Asiakkaiden osallistaminen palveluiden kehittämiseen
Kulttuuriasiainkeskus	+	+	osittain
Porin taidekoulu	+	+	+
Kulttuuritalo Annankatu 6	+	+	+
Porin taidemuseo	+	+	+
Porin lastenkulttuurikeskus	+	+	+
Satakunnan Museo	+	+	+
Luontotalo Arkki	+	+	+
Rosenlew-museo	+	+	+
Rakennuskulttuuritalo Toivo	+	+	+
Pori Sinfonietta	+	+	+
Porin kaupunginkirjasto	+	+	+

ELÄMYKSEN SAAVUTETTAVUUS

	 Porrastetut hinnat	 Maksutonta ohjelmaa	 Avustaja ilmaiseksi
Kulttuuriasiainkeskus	+	+	+
Porin taidekoulu	+	+	+
Kulttuuritalo Annankatu 6	+	+	+
Porin taidemuseo	+	+	+
Porin lastenkulttuurikeskus	+	+	+
Satakunnan Museo	+	+	+
Luontotalo Arkki	+	+	+
Rosenlew-museo	+	+	+
Rakennuskulttuuritalo Toivo	+	+	+
Pori Sinfonietta	+	+	+
Porin kaupunginkirjasto	+	+	+

VIESTINNÄN SAAVUTETTAVUUS

	Selkokieli	Symbolien käyttö (mm. kotisivut)	Kieliversiot	Kotisivujen esteettömyys- testaus
Kulttuuriasiainkeskus	Pori Folk +	-	Pori Folk +	Pori Folk testattu, toimii +
Porin taidekoulu	-	-	-	-
Kulttuuritalo Annankatu 6	-	-	+	-
Porin taidemuseo	-	+	+	testattu, toimii osittain +
Porin lastenkulttuurikeskus	riippuen toiminnasta	+	osittain	-
Satakunnan Museo	riippuen näyttelystä	+	osittain	-
Luontotalo Arkki	-	+	osittain	-
Rosenlew-museo	-	+	osittain	-
Rakennuskulttuuritalo Toivo	-	+	osittain	-
Pori Sinfonietta	-	-	+	-
Porin kaupunginkirjasto	esite +	-	-	-

FYYSINEN SAAVUTETTAVUUS

	 Esteetön kulku	 Esteetön hissi	 Apuvälineet	 Yleisöopasteet
Kulttuuriasiainkeskus	osittain	osittain	-	osittain
Porin taidekoulu	-	-	-	osittain
Kulttuuritalo Annankatu 6	osittain	-	osittain	osittain
Porin taidemuseo	+	+	osittain	osittain
Porin lastenkulttuurikeskus	osittain	+	osittain	osittain
Satakunnan Museo	+	+	osittain	+
Luontotalo Arkki	osittain	+	osittain	osittain
Rosenlew-museo	+	+	osittain	+
Rakennuskulttuuritalo Toivo	-	-	-	osittain
Pori Sinfonietta	osittain	+	osittain	osittain
Porin kaupunginkirjasto	+	+	-	osittain

